JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1859. Zaturdag, 30 April. N°. 35.

HOOFD-BUREAU: Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaija bij E. FUHRI & Co., te Pasaroean bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & RUZETTE en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................. *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................. „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorde
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag, den 9den Mei 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvraag om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van dienst.**

BUITENZORG, den 26sten *April* 1859.

De Kapitein Adjudant,
R. F. DE SEIJFF.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de eerste commies bij den hoofd-ingenieur voor het stoomwezen in Nederlandsch-Indie jhr. K. Graafland.

Benoemd:

Tot griffier bij den ommegaanden regter in de vijfde afdeeling op Java, de griffier bij den raad van justitie te Amboina mr. F. D. C. O. Arians.

Tot commies ten kantore van den adsistent-resident van het Zuider en Ooster-district der residentie Batavia, de tweede commies op het residentie[illegible] J. J. Thoméze.

Bevorderd:

BIJ DE LANDE[illegible]EN CULTURES,

Tot controleurs der eerste klasse, de controleurs der tweede klasse mr. K. J. [illegible] en H. C. [illegible].

Tot controleurs der tweede klasse, de controleurs der derde klasse jhr. C. J. L. Goldman en J. C. A. Schariff.

Opgedragen:

De waarneming der functien van commies bij den hoofd-ingenieur voor het stoom[illegible]

Schutterijen, enz.

Goedgekeurd:

Dat door den Gouverneur der Moluksche eilanden,

BIJ DE SCHUTTERIJ TE MENADO,

Is bevorderd:

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant P. G. R. Thomassen à Landouw.

Zijn benoemd:

Tot tweeden luitenant-adjudant, de schutter L. G. van der Hoek.
Tot tweeden luitenant, de schutter A. W. F. Celosse.

Militair Departement.

Geplaatst:

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der derde klasse H. van Lokhorst.

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der derde klasse J. A. Einthoven, beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

Verleend:

De titulaire rang van majoor, aan radhen toemengoeng ario Prawiro Koesoemo, kapitein bij het garnizoens bataillon in de derde militaire afdeeling op Java; — met bepaling, dat hij in dien rang bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van Mei.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Mei den 8sten vallende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Zaturdag, den 7den Mei aanstaande:

a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China enz., enz.
b. des middags ten 1 ure die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op Zaturdag, den 28sten Mei 1859, des voormiddags te 10 uren, ten overstaan van den resident te Batavia, in het locaal der beurs te Batavia, in het openbaar, door tusschenkomst van het vendukantoor te Batavia zullen worden opgeveild de aan de meestbiedenden verkocht, de navolgende hoeveelheden koper en boomwas, onlangs met de schepen Zeevaart en Oldenbarneveld alhier aangebragt, als:

p. m. 1010 japansche picols (gerekend tegen $120^7/_8$ Amst. pd. staaf koper.
600 japansche picols witte boomwas.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat omstreeks half September aanstaande te Batavia, in het openbaar, op nader aantekondigen voorwaarden, zullen worden verkocht:
40,000 (veertig duizend) picols Gouvernements Suiker.

Oproeping.

Van Gouvernementswege een nader onderzoek verlangd wordende nopens de behoefte aan herdelijk toezigt der te Batavia aanwezige **Israëliten**, en de Resident van Batavia dit ontwerp vooraf in eene vergadering wenschende te bespreken, zoo worden bij deze alle Israëlieten te Batavia, opgeroepen, tot het bijwonen van die vergadering, te houden op het stadhuis te Batavia den 10den Mei aanstaande, des vóórmiddags om 10 uur.

De resident der Preanger Regentschappen maakt bekend, dat op Zaturdag den 14den Mei 1859, des morgens te 9 uren, op het residentiekantoor te Tjiandjoer, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, wegens den bouw van eene gouvernements herberg te Bandong, volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De resident van Tagal maakt bekend, dat op Zaturdag den 14den Mei 1859, des morgens te 9 uren, ten residentiekantore, in het openbaar [illegible] en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De resident van Probolingo maakt bekend, dat op Zaturdag den 14den Mei 1859, des morgens te 9 uren, op het residentie-kantoor aldaar eene openbare uitbesteding in vier perceelen zal worden gehouden wegens den bouw van de volgende koffij-pakhuizen in de residentie Probolingo, als:

Eerste perceel. Van een inkoop-koffj-pakhuis voor 2000 picols gestorte koffij te Bantaran.
Tweede perceel. Idem idem voor 1500 picols te Prani.
Derde perceel. Idem idem 1000 picols te Gading.
Vierde perceel. Idem idem 1000 picols te Sentool, volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 2den Mei, ten huize van den heer J. Cezard, wegens vertrek, door John Pryce & Co.

en

Voor het commissiehuis van Gebrs. Roselje & Co.

Op Dingsdag, den 3 Mei, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

en

Ten woonhuize van den heer A. P. van Leeuwen, te Meester-Cornelis.

Op Woensdag, den 4 Mei, voor een huis in de Gang-Boentoe, door van Slooten & Co.

en

Voor het commissiehuis van John Pryce & Co., à 4 pCt. vendusalaris.

Op Donderdag, den 5 Mei, voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Op Vrijdag, den 6 Mei, te 10 uren, voor een der recherchepakhuizen aan den Kleinen Boom, door Abeelen, Dennison & Co.

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door Cassalette & Co.

Op Zaturdag, den 21 Mei, des morgens te 10 uren, in het locaal der Beurs te Batavia.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door den executeur J. E. Thomas, te Batavia, van wijlen den heer J. A. Thomas.

Door de testamentaire executrice M. E. Groos, te Magelang, van wijlen den heer J. J. Sablon.

Door de commissarissen te Ngawi, van wijlen den 1sten luit. der infanterie H. F. van Heumen.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 27 tot en met den 29 April 1859.

MARINE HOTEL. H. van der Hoeven, van Bom. — D. D. Ouwehand, van Idem. — M. van Genns, van Cheribon. — Umbgrove en familie, van Tjipanas. — A. Lipjes, van Indramaijoe — P. A. Kramer, van Onrust.

HOTEL DER NEDERLANDEN. A. T. Meijer Cluwen, van Batavia. — A. J. van Winsheijm, van Hospitaal.

JAVA HOTEL. C. C. van den Vrijhoef, van Meester-Cornelis. — L. Schweitzer, van de Reede. — S. Meijers, van Badjoa. — Teunisz, van Badjoa. — Blondeau, van Meester Cornelis. — van Berkel, uit het Hospitaal — A. Huizer, Padang. — van Tenleng, van de Reede.

Advertentiën.

Getrouwd:

A. J. METZLER
[illegible]
J. WESTHENBERG.

BATAVIA, 15 April 1859. (1338)

Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *H. Heijn*, geb. *Davidson.*

SOERABAIJA, 18 April 1859. (1349)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *H. R. Simons*, geboren *Nelis.*

POERWAKARTA, 20 *April.* (1339)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. S. C. Kessler*, *Andeweg.*

BATAVIA, 23 *April* 1859. (1370)

Bevallen van eenen ZOON, *C. E. Louis*, geliefde Echtgenoot van

T. V. JANSZ.

BATAVIA, 28 *April* 1859. (1392)

Bevallen van een' ZOON, *L. A. J. Scheltens*, geb. *Boulet.*

BATAVIA, 28 April 1859. (1379)

Birth on the 28th inst. at Tana-Abang, Mrs. *M. S. Taylor* a Daughter. (1383)

EEN OUDEJAARSAVOND.

(*Vervolg.*)

De man, die het laatst de kleine woning binnentrad, was regelregt op de achterkamer toegestapt, waar binnen zich het nichtje bevond. Willem bleef in den gang en wist niet regt wat hij doen zoude; met »niemendal" afzakken, dat kon toch niet, en juist wilde hij naar achter stappen, om aan het meisje een drinkgeld te vragen, toen een luide stem binnen die achterkamer hem luisterend deed toeven.

»Die aterling! hij reeds hier," schreeuwde de man, die niemand anders dan Govert van Baarle was. »Is de ellendige toch vóór mij aangekomen, is hij al hier om te plukken en te grijpen van datgene, waarop ik mede aanspraak heb? Zeg juffer, waar zit hij te snuffelen, spreek op, want zijn lange, spitse vingers vertrouw ik niet."

»Och! beware!" klonk het antwoord der nicht, »ik wist niet, dat u zoo weinig van neef hield. ZE. is immers uw broeder?"

»Broeder, of geen broeder," sprak de neef weder; »ik vraag slechts waar hij zijn kneukels roert, spreek, of anders..."

Willem Knop begreep niet wat er *anders* gebeuren zou.... of *anders*.... zou hij hem zelf gaan zoeken....? — of *anders*...., zou hij nichtje in den nek vatten en.... — Willem werd nieuwsgierig, liep behoedzaam naar de deur, die op een kier stond en zag naar binnen.

't Scheen wel dat de nicht, in het oogenblik dat Willem was genaderd, den neef van het ongeval onderrigt had, althans het eerste wat hij, door de reet kijkende, vernam, was een weinig deelnemenden uitroep van broeder Govert, waarop een lagchen volgde, dat al zeer Kaïnsch klonk.

»Hé, vindt u dat zoo vrolijk," hernam het meisje, terwijl ze den lagchende met een oog van verbazing aanschouwde.

»Wel! zou ik niet," lachte de ander voort, »dat hij juist zoo'n oorlam moest krijgen, om hem de vingers wat minder vlug te maken."

»Maar hij is er treurig aan toe," sprak het meisje weder. »Ik durfde er niet bij blijven, te meer, weet u, omdat ook de oude neef, uw oom, in de alkoof van 't voorkamertje ligt.... maar voor u... mij dunkt.... als het eens afliep...

Afloopen!... Govert van Baarle was zeker een uitermate ligtzinnig mensch, maar toch dat laatste woord had hem zigtbaar getroffen, want hij lachte niet meer, en zeide, terwijl hij zich in den ouden zetel van den ontslapen neef neêrzette: 't Zal zoo'n vaart niet loopen, een maand of wat in de pekpan, heeft hij aan mij wel verdiend!... Afloopen!..." herhaalde hij, na eenig zwijgen, en er kwam een plooi om zijn lippen spelen, een plooi, waaraan de engelen zeker geen deel hadden, maar wel die zwarte, die zoo aardig grijnzen kan, wanneer hij zijn volgelingen op zilver of goud wijst.

Willem trad terug, want de manspersoon, die den geneesheer ten dienste stond, was uit het voorkamertje gekomen, liep haastig op het achtervertrek toe en den jongen voorbij.

De man was blijkbaar gejaagd en, binnengegaan, verhaalde hij haastig wat hij verrigt, en wat de lijder gedaan en gezegd had, welk laatste weinig méér was geweest, dan het noemen van een naam — hij meende Govert —. »'t Is mogelijk," besloot de manspersoon, »dat de jufvrouw of mijnheer weten, wat hij wil, ze moesten, dunkt mij, maar eens vóór komen, de doctor en ik, wij staan er zoo vreemd bij te kijken... U zijt toch familie?"

Een zamengesteld woordje van zeven letters kwam nichtje zoetjes over de lipjes. Dat ze familie van de van Baarles was, ja, daarop kon ze voor de toekomst haar hope bouwen. Neefs testament! Hij had haar altijd gezegd: »Kind, je krijgt nu wel niet meer dan den kost en wat je aan kleeding behoeft, maar, dat wordt ook met voordeel bespaard, zie je, met voordeel," en waarlijk, dat zeide genoeg.

En Govert..? Toen de manspersoon had uitgesproken, had hij zijn oogen digtgeknepen, alsof hij 't van [illegible] wist, dat hij van de familie was.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *A. C. Olijve Loubriat*, geb. *de Groot*.
TJILATJAP, 23 *Maart* 1859. (1373)

Heden overleed aan Cholera, de Heer *L. A. L. de Kanter*, Offic. v. Gezondh. 3 kl., in den ouderdom van 22 jaren. Een ieder, die zijn braaf en edel karakter heeft gekend, zal beseffen hoe smartelijk het voor ons was, een zoo jeugdig, en bemind kameraad plotseling uit ons midden te zien gerukt.

De Officieren van Gezondheid bij de Expeditie tegen Boni.
BIVOUAC BADJOA, 2 *April* 1859. (1329)

Heden overleed ons geliefde dochtertje, *Amélie, Charlotta, Carolina*, oud ruim drie jaren.
J. M. KNAUD,
A. C. C. KNAUD, *Fisser*.
BATAVIA, 18 *April* 1859. (1381)

Overleden Jonkvrouwe *Geertruijd, Paulina, Strick van Linschoten.*
EDW. HEIJNING.
KRAMAT, 25 April 1859. (1378)

Op den 25 dezer is, in den ouderdom van 53 jaren, overleden de Heer *Gustav Willett*, betreurd door zijne talrijke vrienden.

Debiteuren en krediteuren van den overledene, gelieven binnen den tijd van twee maanden betaling of aangifte te doen aan
De testamentaire executeuren,
REIJNST & VINJU.
BATAVIA, *den* 27 *April* 1859. (1356)

VENDUTIE

op Maandag 2 Mei 1859,
zullen de ondergeteekenden in Vendutie verkoopen
voor Rekening van belanghebbenden:
500 kisten Sakkie
400 „ Soija (de helft in Entrepôt liggende)
dezer dagen van **Decima** aangebragt per **„Gelderland"**
(1331) Gebrs. ROSELJE & Co.

Gebrs. Roselje & Co.

zullen op hunne Vendutie van 2 Mei, verkoopen:
8 Vaten **Baour Wijn.**
10 Kisten **Cherry Cordial.**
(1401)

VENDUTIE

op Maandag den 2den Mei 1859,
ten huize van den WelEd. Heer
J. CEZARD,
te Salemba, wegens vertrek, door
JOHN PRYCE & CO.,
van een bijzonder fraaijen inboedel bestaande uit:
Compleete stellen
rijk uitgesneden antieke meubelen van ebbenhout,
groote Schutsels, Mahoniehouten Ameublementen, dito, Kasten, Ledikanten, waaronder één van Massief Mahoniehout, Spiegels, Gravures, Hang- en Tafellampen. Kroonlampen,
eene Pianino van Dubray,
een Schilderstuk van Raden Saleh,
voorstellende eene Banteng Jagt,
eene Schilderij van *Crauwfurd*, enz. enz.
Verder van Glas- en Kristalwerk, Porceleinen, Tafel- en Dessertserviezen, **Tafelzilver, Zilveren Trommeltjes,** een fraaij Likeurstel van Eikenhout met geciseleerde zilveren Ornementen, Pleetwerk, enz. enz.
Op Zondag te voren te bezigtigen. (1360)

VENDUTIE.

Dingsdag, 3 Mei 1859,
voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van diverse *Lijnwaden*, bestaande uit: *Sarongs, Chitzen, en Shirtings*, voorts nog *Provisien, Dranken, Brillanten en Diamanten.*
(1354)

Op de Vendutie

van Dingsdag 3 Mei,
zullen almede worden verkocht:
een groote partij
SAMARANGSCHE WAGEN EN BENDIETUIGEN,
MASTEN, SPIEREN, ZEILEN, HOUTWERKEN,
en ten 11 ure precies:
1 ledig stuk grond, gelegen op **Tanah-Abang**, verp. No. 6198.
1 erf bebouwd met een Steenen huis met pannen gedekt gelegen in de **Buiten-Nieuwpoortstraat**, verp. No. 291, en
1 dito. dito., gelegen op **Kampong Opak**, verp., No. 5319.
(1394) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie te Mr Cornelis

Dingsdag, 3 Mei 1859,
ten huize van den Heer
A. P. van Leeuwen,
van WAGENS, PAARDEN, waaronder EEN VIERSPAN, MEUBELEN, MARTEVANEN, KEDOGANGS, etc. etc.
(1366)

VENDUTIE

Woensdag, 4 Mei 1859,
voor een huis in de Gang-Hoentoe, door
VAN SLOOTEN, MORGAN *&* Co.,
van eenen netten inboedel, bestaande uit:
SPIEGELS & SCHILDERIJEN,
Hang- en Tafellampen, Canapés, Stoelen, Kasten, Consoles, Ledikanten, Porcelein- glas- en Aardewerk, een welluidende
PIANO,
expresselijk voor dit klimaat vervaardigd, voorts nog:

2 BENDIES, hardloopende Bendiepaarden,
2 Spannen wagenpaarden,
Tuigen, enz.
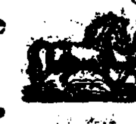
(1355)

VENDUTIE

Op Donderdag den 5 Mei aanstaande
Voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & Co.
Van diverse Lijnwaden, Dames Robes Inkermania rayé, wagenpassement, Borduurwol, Estramine,
verder:
Moderateurlampen, stellen Cristal- en Glaswerk, Engelsch Aardewerk, Eet-serviezen voor 12 en 24 personen, Porceleine vazen met Bouquetten onderstelp, rijk vergulden vazen, kisten Timmermans gereedschap, stellen Chinesche Koffers, Cognac, roode Wijn en Champagne, 25 Vaatjes Spijkers van verschillende dimensie, benevens.
72 pic. bladkoper.
(1407)

VENDUTIE

op Woensdag den 4 Mei 1859,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & CO.,
à 4 pCt. Vendusalaris,
van eene groote partij beschadigde *lijnwaden, oud koper, ankerkettingen, een partuur maur- en kalisen, billardlampen, vogelkooijen, enz.*, enz.

OP DE VENDUTIE

van Woensdag den 4den Mei,
zullen alsnog worden verkocht:
400 ps. no. 24 Cambrics
100 „ Chinesche zijde
25 picols kruidnagelen
10 balen beschadigde ginghams
1 partij beschadigde hagel,
ongebleekt **katoen, jaconetten,**
zoomede:
een hardloopend

Bendiepaard.
(1406) JOHN PRIJCE EN Co.

HOUT-VENDUTIE

op Vrijdag, den 6den Mei,
op het Heemraden plein,
à 2 pCt. Vendusalaris.
door
CASSALETTE & Co.,
van
Balken, Ribben
en
CHINESCHE DOODKISTPLANKEN. (140[illegible])

VENDUTIE

op Vrijdag den 6 Mei 1859,
voor een der recherche pakhuizen aan de klein Boom door
Abeelen, Dennison *&* Co.,
voor rekening van belanghebbende, **ten 10 ure.**
Het Americaansch gekoperd en kopervast

BARKSCHIP
SMALLWOOD,
groot **470** Tonnen,
gevoerd door Kapt. **DAVID A. MARTIN,** zooals h zelve ter reede is liggende, en daarna deszelfs Inventari Rondhouten, Zeilen, Touwwerk, Watervaten, Provisie Kajuit meubelen, Compassen, een Cronometer van BASSNETT te Liverpool No. 451, benevens 2 Sloep met derzelver Tuig.
(1388)

Hout-Vendutie te Tagal.

Op Dingsdag 10 Mei,
zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen een aanzienlijke partij
DJATTIEHOUTEN BALKEN,
van alle dimensiën, aangebragt van **Samarang** per Ned. Ind. schip
SARA ELEONORA.
(1396) E. BEDIER EN Co.

»Ja, neef Govert," zeide het meisje ten laatste met eenige beschroomdheid, »mij dunkt.... u.... maar *ik*, ik word zoo gaauw griezelig.

»Wat? wat meen je? vraagde Govert.

»Wel, of u neef. Just niet eens gaat opzoeken, en helpen zoo het noodig mogt zijn? antwoordde het nichtje

»Opzoeken, helpen!" riep Govert zoo hard, dat het meisje er van ontstelde. »Laten hem voor mijn part zes doctors en twintig apothecars ter hulp komen; bekomt het hem goed, zooveel te beter voor hem, maar denk jij, meisje, dat ik een mensch, en dat wel een broeder, die me letterlijk — *enfin!* wat, dat raakt je ook niet — genoeg, die me op 't allergemeenste in den steek kon laten, denk je, dat ik die 't eerst zonder een donderend onweêr onder den neus zou komen. Neen meisje, dan ken je me niet. Zoete koek, daar hou ik niet van, vooral niet wanneer ik een bittere op heb. 't Eerst naar hem toegaan; nog eens, neen Juffertje, Govert van Baarle mag zijn wie hij wil, maar laag... neen *goddank!* laag is hij niet."

Willem had die woorden gehoord en het was hem, alsof de muren van den naauwen gang, waarin hij stond, hem van weerszijden naderden en enger insloten. 't was een raar iets, maar waarlijk hij werd er benaauwd van, en toch, toch sloeg hem een koû om het hart, een ijziger koude nog dan die, welke hem in het turfschuurtje van Joosting gebinderd had.

Een oogenblik stond Willem nog en toen.... toen klopte hij aan de kamerdeur en, het hoofd naar binnen stekende, vraagde hij haastig, of er nog iets te doen of te bestellen was en of hij anders voor zijne moeiten een drinkgeld mogt verzoeken.

Ja »verzoeken" mogt hij gerust, maar het nichtje had nooit geleerd dingen te betalen, daar ze niet voor genoten had. De vigilante gulden bekommerde haar reeds te veel — zou ze hem goed terug krijgen? — en ze zag neef Govert aan, en zeide: »'k Heb voor neef reeds een gulden betaald."

Daar had Govert niet meê te maken; van dien jongen wist hij niets; hij moest zijn geld vragen aan hem, dien hij gediend had.

»Maar"! — Dat kon hem allemaal niet schelen en Willem, of hij hoog of laag sprong, 't nichtje oordeelde neef er het naaste toe, en neef... neef gaf er de maan van.

De manspersoon, die mede onverrigter zake terugtrok, kon den teleurgestelden jongen weinig troost geven, maar hij zou eens zien, of de beurs van den ongelukkigen heer zou vlot zijn te krijgen; kon hij zelf niet betalen, men had g.... vingers aan 't lijf, om het te nemen.

Weêr wachtte Willem, maar de man, die vingers aan 't lijf had, verscheen niet; het duurde wel tien minuten; 't werd den jongen hoe langer zoo akelig in den gang; hij opende de deur van het lijk- en het lijdensvertrek, zag er, bij 't schijnsel eener extra best spaarlamp.... wat de jonge chirurg verrigtte; de man persoon lichtte met de spaarlamp bij.

Willem werd er draaijerig van, en, haastig terugtredende, opende hij de voordeur sprong naar buiten en, straat gekomen, kwam al het gebeurde op dien avond hem met telegraafsnelheid voor den geest. Op nieuw gevoelde hij de schramp van 't zware koffer aan zijn schouder; weder zag hij den man bij 't spaarlicht dat kleine voorkamertje, en de wrevel, die een oogenblik in zijn ziel had gegrepen, om den bitteren afloop van zijn eerste commissionairsdienst, ruimde spoedig 't veld voor één »Goddank!" bij 't tasten naar zijn schouderblad; een »Goddank!" waarvan wij de eerste letter nu kapitaal willen schrijven, ofschoon het nog maar half door kan.

'tWas glad op straat geworden. Sommige vigilante paarden — die niet scherp stonden — hadden iets dansgerig in hun gang; hier en daar liep een heer of Juffer met wollen kousen over het schoeisel heen, en de dienstmeisjes waren nog meer geneigd dan anders, om onbekende armen aan te nemen.... Och! straten moesten niet gladder worden, dan ze gewoonlijk reeds zijn!

Publieke verkooping van een
BARKSCHIP.

De Ondergeteekenden zullen in de eerste helft der volgende maand voor rekening van belanghebbende op Vendutie verkoopen:

Het Ned. gekoperd en kopervast Barkschip

Princes Sophia,

groot 321 gemeten lasten, gevoerd door kapt. **A. L. HOFFMAN,**

zoo als hetzelve alsdan ter reede zal liggen, voorts deszelfs inventaris als: Rondhouten, Zeilen, Ankers, Kettingen, staand en loopend want, Watervaten, Sloepen, Scheepsprovisiën, enz. enz.

(1369) ABEELEN, DENNISON & Co.

LET WEL!

Op nader te bepalen dag in de maand Mei zullen te *Pasaroean* in publieke vendutie te koop worden aangeboden:

Vier hecht gebouwde met cement gemetzelde pakhuizen.

3 ieder lang 225 en breed 32 Rijnl. voeten
1 lang 140 en » 39 » »

staande aan de groote rivier, met een ledig, daarbij behoorende **Erf** achter dezelve van p. m. 100 voeten.

(1342) W. L. VERSTEEGH EN Co, in liq.

Op Donderdag den 16den Junij e. k.
des morgens ten 11 ure,

zullen, ten kantore van den *Notaris* **J. J. MIJNSSEN,** voor den tijd van *Zeven* jaren, te rekenen van af 1sten Januarij 1860 tot ultimo December 1866, worden verhuurd de landen

Tjipaminkies, Tjimapak en Denambo.

De voorwaarden liggen bij voornoemden *Notaris* ter lezing, terwijl verder inlichtingen te bekomen zijn bij

den Curator over den Heer M. A. MICHIELS
J. VAN LENNEP

BATAVIA, 25 *Maart* 1859. (1377)

Ontvangen:

ZOETEMELKSCHE KAZEN.

(1397) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Ontvangen:

Delicieuse ROODE WIJN *St. Estephe*, en Fust.
COGNAC, fine Champagne.
IDEM, *John Alberty*.
MANDARIJN GEMBER,
Puike THEE.
Palembangsche LEUNING-, LUIJAARD-, WIP- en KINDERWIPSTOELEN.

BEHANGSELPAPIER.

Benevens een factuur Fransche **Spiegels,** van groote dimensiën, met **prachtige lijsten.**

(1363) CASSALETTE EN Co.

Behangsel-Papier

in Soorten.

(1390) ABEELEN, DENNISON EN Co.

WOODBURY & PAGE

zullen, doordien hun vertrek aanstaande is, voortaan alleen tegen *Contante* betaling,

Photographie Portretten

vervaardigen. (1371)

L. KUIJK,

Passementwerker,

(1333) ***Passer Baroe.***

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Resident.

LUNDI, 2 Mai.

Abonnement Suspendu.

LES FILLES DE MARBRE.

DRAME EN 5 ACTES.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
(1395) VAN KINSBERGEN.

Militaire Sociëteit Concordia
THE DANSANT,

op Zaturdag den 30 aanstaande.

Namens de Directie.
De Secretaris,
(1352) BRUGMAN,

BATAVIAASCH PRAAUWENVEER.

Met 1e Mei aanstaande, wordt het Kantoor verplaatst op de **Groote rivier,** naast de Toko van den Heer ***J. Brown.*** (1339)

Spaarbank.

Zitdagen 3 en 17 Mei. (1358)

BATAVIASCHE
ZEE- EN BRAND ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

In de Algemeene Vergadering van deelhebbers, gehouden den 27sten dezer, is bepaald eene uitdeeling van de winsten van het afgeloopen boekjaar van **EEN HONDERD EN VIJFTIG GULDEN** per Aandeel, zullende de betaling daarvan alhier geschieden dagelijks van 10 tot 2 ure, ten kantore der Maatschappij.

De Directeuren,
G. SUERMONDT.
(1374) VAN BERESTEIJN.

DE VEREENIGDE ASSURADEUREN „JAVA"

Gevestigd te **Rotterdam.**

De ondergeteekenden, benoemd als agenten van opgemelde **Maatschappij,** maken hiermede bekend, dat zij gemagtigd zijn tot het aannemen van assurantiën tegen **Zeegevaar,** en het betalen der voorkomende **Schade** en **Verlies.**

VAN OMMEREN, RUEB EN Co.
BATAVIA, 30 *April* 1859. (1387)

MAGAZIJN VAN PIANO'S,

Gang Patjenongang.

DUBRAY & Cie.,

ontvingen pr. *Johanna*, eenige PIANO'S van hunne fabriek te *Parijs*, vervaardigd ten behoeve van het klimaat van Nederl. Indië. Voor derzelve soliditeit staan zij onvoorwaardelijk borg.

Zij verbinden zich hunne ***Piano's,*** tegen andere te verwisselen, indien een dezer door gebrek aan soliditeit onbruikbaar werd.

Ruil en verhuur van Piano's. — Reparatie en Stemmen. — Muzijk, Muzijkpapier, Instrumenten, Snaren, etc. (1224)

PEINTURE. DORURE.

Lecotey

a l'honneur de prevenir le public de ***Batavia***, qu'il vient d'établir un atelier en ville chez Mr. THONNERIEUX, ancien toko **Pône.**

Fabrique d'**Enseignes** et de **Lettre** en tous genres; **Encadrement de tableaux, reparations d'antiquités; Grainient** pour **Marquises** et **Wavangue; Peinture** sur métaux; **Stores** et **Transparent; Dorure** et **Etamage** de **Glaces; Réparation** de **bronzes** de tous genres;

L'on peut également s'adresser à Nordwyck ou Mr. LECOTEY, tient à la disposition du public un assortiment de cadres pour glaces, tableaux etc. etc. (1059)

Eerste soort
ASPHALT VILT,

LOOD- en ZINKWIT, groene en zwarte VERF.

(1391) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Jarretières, Elastiques,

VELOURS NOIR, VIOLET, VERT, ESTRAMINE DE SOIE,
PAPIER dito, CARTES ESTRAMINE de toutes sortes, AIGUILLES A LAINE.

EPERONS DORÉE ET ARGENTÉE,

Chez
(1398) M. JANET.

JAPANSCHE MARTEVANEN

in Soorten.

(1389) ABEELEN, DENNISON EN Co.

HET KANTOOR

van den Ondergeteekende is met 1 Mei

VERPLAATST,

naar het westelijkste der 3 nieuw gebouwde pakhuizen, achter de **Beurs.**

(1400) W. CORES DE VRIES.

Ten spoedigste wordt verlangd
EEN REPATRIEEREND GENEESHEER,

om op de reis naar Holland aan boord van een Nederl. schip de dienst als **DOCTOR** waar te nemen, ***tegen billijke voorwaarden.*** Nadere informatiën bij

(1348) VAN OMMEREN, RUEB en Co.

Eene JUFVROUW onlangs uit ***Holland*** gekomen, in staat om grondig onderwijs in de **Hollandsche, Fransche** en **Engelsche talen** te geven, zag zich gaarne alhier of elders als ***Gouvernante*** geplaatst.

Adres brieven ***franco,*** Letter **C,** bij den Boekhandelaar G. T. C. VAN DORP.
(1344) *te Samarang.*

Une demoiselle examinée dans les quatre **langues** modernes, *l'histoire, la Géographie*, etc. et étant à même d'enseigner la musique (piano), aimerait se voir placée comme Gouverante chez une famille distinguée.

S'adresser sous les initiales R. A. chez Monsieur.
(1386) H. M. VAN DORP.

IEMAND de avonduren ter zijner beschikking hebbende, wenschte die gaarne te besteden door bijhouding van **Boeken,** de **Correspondentie** of andere administratieve werkzaamheden.

Brieven franco, onder La. **R. G.** bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP. (1380)

Bij eene *fatsoenlijke familie* wordt aangeboden **Inwoning** met gebruik der **Tafel** voor een' eenig Heer.

Nadere informatiën bij den Boekhandelaar *H. M. van Dorp.* (1372)

Willem liep op een kippedrafje, nu en dan een gladde stoep tot zijn zullebaantje kiezende. Hij liep, maar was het met zich-zelven niet eens, of hij *al* dan *niet* naar de jongens in 't Vinkje zou gaan, de klok van acht had reeds lang geslagen.... hoor.. 't brande half negen. Hij liep eenige straten in en uit, bleef nu en dan voor een fraaijen winkel turen, doch waar hij ook ging en wat hij ook zag, gedurig kwam het lijkkamertje hem voor de oogen, hij was er nog *naar* van.

't Was door een vrij duisteren en weinig beganen — als wij het zoo noemen mogen — »coupeergang", dat de jongen zijn weg vervolgde met het doel, om in de daarheen voerende winkelstraat nog wat te slenteren. Nog maar weinige schreden mogt hij zijn voortgegaan, toen hij een zuchten vernam, 'twelk zijn nieuwsgierig hield opwekken.

De plaats genaderd, waar de hulpvragende stem klonk, zag Willem een tenger meisje van omstreeks zestien of zeventien jaren op den grond liggen, terwijl ze al het mogelijke aanwendde om op te staan, 'tgeen haar uiterst moeijelijk viel, dewijl een goot-overstrooming den naauwen gang in een hellend ijsvlak herschapen had. Naast en voor het meisje lagen eenige blikken trommels van verschillende grootte.

»Hoe is het, ben je gevallen?" vraagde onze knaap medelijdend, want wij zagen het vroeger: ongevoelig voor 't leed van anderen was de verwaarloosde jongen niet.

»Och! ik heb mij maar weinig zeer gedaan," antwoordde een lieftallig stemmetje, »maar 't opkomen gaat niet, och help mij, help mij... als ze eens allen kapot waren!"

Willen kwam het lieve kind terstond in 't opstaan te hulp en vraagde haar toen, wie kapot zouden zijn.

»Wèl, mijn oublietjes," antwoordde het meisje; »zes trommels had ik voor moeder te bezorgen, een heb ik er reeds in de W...straat gebragt, maar de anderen, zie..." en terwijl zij zich bukte, om er een van op te rapen, hield ze Willem stijf in den arm, uit vrees van nogmaals te vallen,

Door den jongen geholpen, werden de trommels opgebeurd en de inhoud, buiten de naauwe steeg bij 't licht eener gazlantaarn, onderzocht. Klaartje — zoo heette het meisje — huilde, toen ze zag, dat er zooveel en van de mooist gerolden beschadigd waren, maar Willem meende, dat het geen oortje waard was, ze moest de mooisten maar wat boven op leggen en ze bezorgen, zonder het minste bezwaar.

»De mooisten boven opleggen," neen, daar had Klaartje geen ooren na, dat was bedrog.

Bedrog! hé! *Iedereen* leê de beste waar boven op, dat had hij altijd geleerd, van vader, van moeder, van baas Joosting, van iedereen.

Neen, Klaartje wilde het niet; ze zou de trommeltjes brengen zoo als ze waren en er bij vertellen, wat er gebeurd was en Willem, Willem vond het kleingeestig, maar voelde toch iets, dat »respect hebben" kon heeten en stond er op, om met haar te gaan, want hij zou het akelig vinden als, ze nog ééns viel.

Wel een half uur hadden zij geloopen, toen de trommels met oubliën waren bezorgd met de boodschap er bij, dat er een ongeluk meê gebeurd was; doch ofschoon Klaartje gezegd had, dat de regthebbende mevrouwen maar wat korten moesten, zoo hadden die mevrouwen een ongeluk niet willen beknibbelen, te meer, daar het arme kind der oppassende weduwe zoo eerlijk was en de moeder het noodig had. Goeije mevrouwen! zijn ze zoo allen?

(*Wordt vervolgd.*)

TE KOOP Een span **Wagenpaarden**, twee **Bendiepaarden.**

Te bevragen bij
(1367) H. M. VAN DORP.

GEVRAAGD

te **Teloek-djambie**, in **Krawang**, een Europesche **Opziener**, voor loopend werk op eene Suikerfabriek en bij Rijstmolens. Duidelijk schrift, Rekenen, en Maleisch zijn vereischten, bij voorkeur iemand uit een landprovincie.
Adres, franco, en eigenhandig schrift te *Teloek-djambi* aan
(1337) J. A. KRAJENBRINK.

Wordt aangeboden:

Kost en inwoning voor één Heer.
Adres
(1327) H. M. VAN DORP.

De Ondergeteekende is geen gemagtigde meer van den Heer *J. W. Arnold.*
(1393) J. TH. DIK.

De heer *E. M. Gumprich* heeft mijne generale **procuratie.**
H. MEINBERG.
BATAVIA, 27 *April* 1859. (1364

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.
ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1°/₀ 'sjaars.
Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . ¾°/₀ »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ⁵/₈°/₀ »
Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1°/₀ »
Op Gebouwen van Hout, met Strappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½°/₀ »
Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1°/₀ »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(1225) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.
VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.
Kapitaal 1,295,760 Pd St

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(1226) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

Alphabetische Naamlijst

DER

NEDERLANDSCHE KOOPVAARDIJSCHEPEN

varende op INDIEN, voor 1859, à *f* 2,—.
Bij H. M. VAN DORP.
(1376) *Batavia.*

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn uitmuntende middelen voor *klierziekte.* F.. D...... te *Oosterwold*, was in een zeer bedenkelijken toestand. Sedert jaren was hij onderhevig aan klierziekte, en eindelijk was zijn geheel ligchaam bedekt met zweeren, hetwelk hem tot een voorwerp van afschrik voor een ieder maakte. Hij beproefde alle bedenkelijke geneesmiddelen doch te vergeefsch, eindelijk werd hem door iemand aangeraden, het gebruik der zalf en pillen van Holloway. Hij volgde dien raad op, en na dezelven gedurende eenigen tijd gebezigd te hebben, werd hij volmaakt hersteld.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1. — *f* 3. — *f* 5. —.
Potjes zalf à *f* 1. — *f* 3. — *f* 5. —.

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok,
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij
de hoofdagenten Soesman & Co. (1334)

Amsterdam ___ Batavia.

1696. 1859.
(1402)

Boekhandel Lange en Co.

REGLEMENT

voor het beheer der begraafplaats voor lijken van Europeanen te Batavia.
(1403) *f* 1,— Contant.

HOOGE PRIJZEN

GETROKKEN UIT DE

237ᵉ. Staats-Loterij,

Collecte: C. G. BOONEKAMP, te Rotterdam.

No. 2532. De hoogste prijs van *f* **100.000**
» 16384. » kapitale » » » **25.000**
» 12958. » » » » » **10.000**
» 9051. » » » » » **5.000**
3 prijzen van . . . . » **2.000**
22 » » . . . . » **1.000**

Per Mail ontvangen
voor de thans trekkende
238ᵉ STAATS-LOTERIJ
en te bekomen:

1 heel Lot . . . . à *f* 100.—
1 half » . . . . » » 50.—
1 vijfde » . . . . » » 20.—

Te Batavia bij G. KOLFF EN Co.
Te Samarang bij de GROOT, KOLFF EN Co.
(1335)

VERGULDE EN PALISANDER

SCHILDERIJ-LIJSTEN

van 40 cents tot *f* 2,— de voet, worden vervaardigd op alle verlangde dimensiën.

SCHILDERIJ GLAZEN
van de **grootste afmetingen.**
Vergulde SUPPORTS.
Te *Batavia* bij
(1058) G. KOLFF EN Co.

Behangsel-Papier.

In ruime sortering van de nieuwste Patronen, voor Indië uitgezocht.
Te bekomen bij G. KOLFF EN Co.
Monsters op aanvrage verkrijgbaar. (1155)

Bureau-Handel: G. KOLFF & Co.

Ontvangen: eene nieuwe collectie

Supra Engelsche Stalen Pennen,

waaronder de bekende **Gillott-Pens** No. 382 met drie gaatjes: **Perrij** en **Hartz-Pennen**: voorts **Gegalvaniseerde Pennen** (de oxijdatie verhinderende); vergulde **Pennen,** alle van de meest gewilde en dagelijks gebruikte modellen. (1399)

Ganzen-en Zwanen-Schachten.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer *C. F. A. Persille*, worden verzocht zoo spoedig mogelijk betaling of aangifte hunner vorderingen te doen, aan
de gemagtigden van de Executrice en
(1541) *erfgename in voors. boedel,*
BATAVIA, MR. H. KLEIN,
den 27sten April 1859. MR. F. ALTING MEES.

STOOMBOOTDIENST

tusschen

Samarang en Batavia.

De Stoomboot **»OENARANG"** kapt. **S. van Hulstijn,** zal gedurende de maand **Mei** vertrekken als volgt:

Van **Samarang 1, 10** en **20**
» **Batavia 5, 15** en **25**
des morgens ten 8 ure.

Nadere informatiën bij de
Agenten,
(1363) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

Het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN

Kapt. **E. Lewis,**
vertrekt Zondag 8 Mei, via **Muntok** en **Rieuw** n **Singapore.**
De Directie,
(1382) MACLAINE WATSON EN Co

Het stoomschip **Banda,**

Kapt. **VOGEL,**
zal den 8sten Mei a. s., naar **Borne Westkust** vertrekken.
Informatiën bij
(1405) W. CORES DE VRIES

Voor Passage naar

NEDERLANI

wordt aangeboden het wel ingerigte en snelzeilend Fregatschip

JOHANNA MARIA CHRISTIN

gevoerd door Kapt. **C. N. GORTER.**
De grootte van het Schip
(537 gem. Lasten)

en de ruimte der Hutten, maken hetzelve voor Passag zeer aanbevelenswaardig. Het Schip vaart een geë mineerden Scheepsdoktor en vertrekt tegen me **Mei** a. s.
Adres bij
de Agenten
(1375) PAINE, STRICKER & Co

Passage naar Nederlan

wordt aangeboden met het snelzeilen Ned. Fregatschip

ANNA DIGNA,

gevoerd door **Kapt. C. OUMAN.**

Het schip onderscheidt zich door deszelfs ruime keurige inrigtingen en goede uitrusting, is voorzi van eene badkamer en andere gemakken ter veraan naming der overtogt van familien en enkele persone Hetzelve voert eenen geëxamineerden Doktor.
Na in den Oosthoek beladen te zijn, zal het vertr van hier omstreeks einde van Junij plaats hebben.
Voor nadere inlichtingen adresseere men zich bij d **Gezagvoerder**, te *Soerabaija* bij de Heer **B. Kopersmit & Co.** en alhier bij
de Agenten,
(1385) HAAGER & SCHUURMAN

Vracht en Passage naar

TJILATJAP

met het Ned. Schip

ADMIRAAL PIET HEIN,

Kapt. **L. Hazewinkel,**
om Zondag den 8 Mei e. k. te vertrekken.
Adres bij
(1384) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Rotterdam

met het snelzeilend Ned. schip

PATRIARCH SAMHIRI,

Kapt. **G. G. LION.**
Dit schip beveelt zich aan door zijne uitmunten inrigting voor passagiers en vaart een geëxamine doctor.
Het vertrek van hier is bepaald in het begin van M
Nadere informatiën bij
(1347) VAN OMMEREN RUEB EN Co.

PASSAGE NAAR AMSTERDAM

met het snelzeilend Ned. schip

BROEDERTROUW,

Kapt. **ROTGANS.**
Deze bodem is voor den overvoer van passagi uitmuntend ingerigt en zal tegen 15 Mei a. s. van hi vertrekken. Informatien bij
(1346) VAN OMMEREN RUEB EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR DESIMA (JAPA

wordt aangeboden met het snelzeilend derlandsche schip

NASSAU,

Kapt. **C. J. Hüffnagel,** zullende omstreeks 10 e. k. vertrekken, en hebbende uitmuntende inrigtin voor passagiers.
Nadere informatiën bij
de Agenten,
(1343) DÜMMLER EN Co.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 30 April 1859, No, 35.

BATAVIA.

Den 27en ll. zijn ter dezer plaatse, met het schip *Stad Middelburg*, kapt. *D. D. Ouwehand*, aangekomen: officieren, 180 onderofficieren en manschappen en zieken; den volgenden dag per *Noordbraband*, kapitein *H. R. Bok* 5 officieren, 97 onderofficieren en manschappen en 70 zieken, benevens den heer Smits, majoor commandant van het 10e bataillon, alle behoord hebbende tot het expeditiecorps van Boni.

Verder meldt men ons, dat kolonel *Waleson*, het [illegible] bataillon infanterie, een halve 3 ℔ batterij en een halve compagnie cavallerie voorloopig te Macassar [illegible] zijn.

[illegible] het inschepen der troepen te Boni werden nog [illegible] gezien, die te Hollandsche vlag omgekeerd [illegible]en.

De gezondheidstoestand der bezetting te Badjoa laat nog al iets te wenschen over.

Samarang, 22 April. In een tijd, waarin onverstandige Sinensophobiën tot de meest dwaze en onberedeneerde gevolgtrekkingen aanleiding geven, is het niet ondienstig, dat ook waarheden, uit het leven gegrepen, gesteld worden, naast opgeraapte en opgedrongen valsche theoriën van verroeste oudgasten.

Een bewijs, hoezeer goede en gegoede Chinezen ons sympathie toedragen en die ook van onze zijde verdienen en waardig zijn, leverde dezer dagen een eenvoudig, maar in onze maatschappij, wel opmerkenswaardig feit. Voor eenige dagen kwam een gedeelte der expeditionaire troepen van *Boni* terug; men wist dat zij geëxténueerd waren door de ongezondheid van het klimaat en door locale ziekten, waarmede zij te worstelen hadden gehad. Een nog kleiner gedeelte van die troepen moest naar hunne oude standplaatsen terug, Ambarawa en Salatiga. Aan den grooten weg daarhenen, heeft de Chinees BE BIAUW TJOAN, kapitein titulair bij zijne natie, die niet in eenige afhankelijke relatie staat met het Gouvernement, maar de grootste handelaar en de meest vermogende onder zijne landgenooten is, een fraai landgoed, op omstreeks 3 paal van Samarang; daar was het, dat hij onze troepen liet opwachten met *ververschingen*, welke van een *fijn* gevoel van hooge waardering getuigden. Voor de soldaten, voor een ieder, was er thee van de fijnste bladeren getrokken gereed met Chinesche versnaperingen. Boterhammen met toespijs van elken aard, wijn en bier *à qui en voulait*, en voor de heeren officieren wat zij verlangden, iets dat echter in zijn oog nog maar weinig was. Zulk eene daad, zulk eene van hooge achting getuigende behandeling jegens 's Gouvernements brave troepen, die eervol hunne taak volbragt hebben, verdient vermelding. Want uit een eervol gemoed en zonder praalvertoon ontsproten, is er geen ander bewijs in te vinden dan van hartgrondige gehechtheid aan den aangenamen vaderlandschen grond, ten dienste waarvan hem niets te veel is. — Hartelijk was dan ook het soldatésque afscheid van onze dappere krijgers, dat zij den braven Kolonist toevoegden, die zoozeer hunne den Lande bewezen diensten erkende en die, na hun vertrek, vertrouwelijk tot een vriend zeide: » Ik had ze zoo gaarne een geheele maand bij mij gehad, die goede *soldaten*, om hun een weinig pleizier te geven, na zooveel *soesah*.

Dit feit verdient vermelding, omdat het toont, dat onze zaak ook bij de vreemde Oosterlingen meer belangstelling vindt, dan men dikwerf dit wel doet schijnen.

(*Sam. Adv. bl.*)

NEDERLAND.

Particuliere Correspondentie van den Java-Bode.

(*Vervolg.*)

Een ander voorbeeld, ook uit de geschiedenis der laatste dagen. De generaal van G. (ik schreef het u reeds) heeft getracht zijne maitresse te vergiftigen. Het vergif werd door een ander gebruikt. Er is dus gepleegd manslag door onvoorzigtigheid. Aldus zeggen sommige juristen. De vraag blijft intusschen of mr. E. Leon, die door den beschuldigde tot raadsman is gekozen, van die redenering zal gebruik maken. Dit evenwel mag men zeker achten, dat de oud gediende gratie zal krijgen, want Z. M. heeft, toen Hij de zaak vernam, terstond zijn leedwezen hier over uitgedrukt en moet gezegd hebben, dat hij wel had willen zien, dat men den generaal vóór zijn proces naar Engeland had gebragt. 't Getuigt voor 's konings goed hart, maar hoe meer er van deze treurige gebeurtenis bekend wordt, zooveel te minder sympathie krijgt men voor den dader.

Maar ik wil u met niet meer staaltjes uit onze regtspleging bezig houden. Wij zouden vreezen even vervelend te worden als een paar uitgebreide bescheiden, gevoegd bij het verslag over den staat en het beheer der kolonien, in welke, overigens hoogst verdienstelijke, verslagen de procureur Generaal bij het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indië rapport doet over de werking der in 1848 ingevoerde nieuwe wetgeving, en omtrent den staat der gevangenissen in 1855 en 1856. De conclusie van het eerste verslag is de verklaring: dat, ondanks de vele gebreken, welke de nieuwe wetgeving aankleven, deze inderdaad eene weldaad voor Nederlandsch Indië is geweest, en dat de materiele en intellectueele ontwikkeling, die vooral op Java, gedurende de laatste tien jaren, onmiskenbaar zijn waar te nemen, in een naauwer verband staan met de meerdere regtszekerheid, door die wetgeving te weeg gebragt, dan wel algemeen erkend wordt.

Ook wat de gevangenissen betreft, is het oordeel van den procureur-generaal gunstig, maar hij erkent, dat er nog veel te verbeteren is. Hij wijst op de groote sterfte op sommige strafplaatsen en wenscht de oorzaken daarvan weg te nemen. Hij acht ruimere gebouwen en een beter bewakingspersoneel noodzakelijk. Eindelijk is het te betreuren, zegt hij, dat voor de europesche gecondemneerden, die niet tot den militairen stand behooren, geene tucht- of werkplaatsen aanwezig zijn, waar zij aan arbeid en werkzaamheid, in stede van thans aan traagheid en luiheid, gewend worden.

Behalve het regeringsverslag, waarvan laatste genoemde rapporten bijlagen zijn, is bij de Tweede Kamer ook ontvangen het verslag over den staat der Hooge, middelbare en lagere scholen over 1857 — 1858, waaruit blijkt, dat wij in dit opzigt, helaas! wat de beide eerstgemelde rubrieken betreft, niet zijn vooruitgegaan. De lagere scholen verkeeren op dit oogenblik nog in een overgangsperiode. Wat het hooger onderwijs betreft, op den 31sten December 1857 waren aan de Hoogescholen ingeschreven in de faculteit der

	te Leiden	te Utrecht	te Gron.	te zamen	
Godgeleerdheid	197,	205	en 65,	465	in die der
Regtsgeleerdheid	236	198	89	523	in die der
Geneeskunde	140	66	49	251	in die der
Wis- en Natuurkunde	16	14	3	33	in die der
Bespiegelende Wijsbegeerte en Letteren.	33	14	8	55.	
te zamen	622	493	212	1327.	

	Leiden	Utrecht	Groningen	te zamen.
Op 1 December 1856 was het getal Studenten	628	583	230	1441

Het aantal leerlingen, op de 63 gymnasien en latijnsche scholen, bedroeg, den 31 December 1857, een getal van 1806.

Het aantal leerlingen op de lagere scholen beliep, gedurende de zomermaanden, 344,618 en, gedurende de wintermaanden, 406,329.

Nu ik toch aan het mededeelen van staatsstukken ben, voeg ik hierbij den hoofdinhoud der wetsontwerpen, betreffende de geneeskundige staatsregeling. Zij strekken tot regeling *a.* van het geneeskundig bestuur; *b.* van de uitoefening der geneeskunst; *c.* van de uitoefening der artsenijbereidkunst en het verkoopen van geneesmiddelen, en *d.* van het onderzoek naar de bekwaamheden van hen, die verlangen te worden toegelaten als artsen, apothecars of vroedvrouwen.

In het eerste ontwerp bepaald Art. 1: Het geneeskundig bestuur is onder opper toezigt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, opgedragen aan: Rijksartsen, Geneeskundige Raden, Gezondheidsraden,

Art. 2 bepaalt: In elke provincie is een rijksarts.

Hij wordt door ons benoemd en kan ten allen tijde door ons worden ontslagen.

Hij geniet uit 's Rijks kas eene jaarwedde en vergoeding voor reis-en verblijfkosten.

De attributen van den rijksarts zijn omschreven in Art. 4—8 luidende:

Art. 4. Hij houdt, binnen de provincie, toezigt op de uitoefening van de geneeskunst en van de daarmede verwante beroepen, en op alles wat den algemeenen gezondheidstoestand betreft.

Hij zorgt, zooveel van hem afhangt, voor de uitvoering der daartoe betrekkelijke wetten en verordeningen.

Art. 5. Hij is bevoegd, van de door hem ontdekte overtredingen der wetten en verordeningen betreffende de geneeskunst, de daarmede verwante beroepen en de gezondheidspolitie, proces-verbaal op te maken.

Hij is tevens bevoegd, de middelen en werktuigen, die tot het plegen van die overtredingen gediend hebben, of daartoe zijn bestemd geweest, in beslag te nemen.

De processen-verbaal moeten, om als schriftelijke bescheiden te gelden, door hem zijn opgemaakt op den eed, bij de aanvaarding zijner bediening gedaan, of daarna met eede worden bevestigd.

Art. 6. Hij gedraagt zich in de uitoefening van zijn ambt naar de voorschriften, te dien aanzien door ons of van onzentwege te geven.

Art. 7. Hij bekleedt geenerlei ambt of bediening, en oefent geen beroep uit, dan met Onze toestemming.

Uitoefening van de genees- of artsenijbereidkunst is hem verboden.

Het geven van geneeskundige consultatien staat hem echter vrij.

Art. 8. bepaalt: De rijksartsen worden, ten minste eenmaal 's jaars, door onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bijeengeroepen, ten einde te overwegen hetgeen tot bewaring, bevordering of verbetering van den algemeenen gezondheidstoestand strekken kan.

Het derde hoofdstuk handelt *over geneeskundige raden.*

Art. 9. In elk regterlijk arrondissement is een geneeskundige raad, zamengesteld uit vijf artsen en twee apothecars of scheikundigen.

Art. 10. De leden van den geneeskundigen raad worden door ons benoemd en kunnen ten allen tijde door ons worden ontslagen.

Zij kiezen een voorzitter en secretaris uit hun midden

Art. 11. De leden van den geneeskundigen raad genieten uit 's Rijks kas vergoeding voor reis- en verblijfkosten en voor het bijwonen der vergadering een presentiegeld.

De secretaris ontvangt daarenboven een jaarlijksche toelage uit 's Rijks kas.

Art. 12. Alvorens hunne betrekking te aanvaarden, wordt door de leden van den geneeskundigen raad, door elk, op de wijze zijner godsdienstige gezindte, in handen van den voorzitter der regtbank van het arrondissement de voorgeschreven eed of belofte afgelegd.

Art. 13. De geneeskundige raad houdt binnen het arrondissement toezigt op de uitoefening van de geneeskunst en van de daarmede verwante beroepen.

Hij zorgt, zooveel van hem afhangt, voor de uitvoering der daartoe betrekkelijke wetten en verordeningen.

Art. 14. Hij doet, binnen de drie eerste maanden van elk jaar, verslag van hetgeen hij gedurende het vorig jaar heeft verrigt en bevonden aan den rijksarts in de provincie.

Art. 15. Hij deelt zijne inzigten omtrent de verbeteringen, die hij in het geneeskundig bestuur noodig acht, steeds aan den rijksarts mede.

Art. 16. Over alle zaken, tot zijn werkkring behoorende, dient hij van berigt en raad aan den rijksarts, aan onzen commissaris in de provincie, aan de Staten en aan de Gedeputeerde Staten.

Art. 17. De leden van den geneeskundigen raad zijn bevoegd, van de door hen ontdekte overtredingen der wetten en verordeningen, betreffende de uitoefening van de geneeskunst en van de daarmede verwante beroepen, proces-verbaal op te maken.

Zij zijn tevens bevoegd, de middelen en werktuigen, die tot het plegen van die overtredingen gediend hebben of daartoe zijn bestemd geweest, in beslag te nemen.

De processen-verbaal moeten, om als schriftelijke bescheiden te gelden, door hen zijn opgemaakt op den eed, bij de aanvaarding hunner betrekking gedaan, of daarna met eede worden bevestigd.

§ 4. Handelt *van de ge ondheidsraden,*

Art. 18. In elke gemeente is een gezondheidsraad,

Hij bestaat in gemeenten van 10,000 zielen en daarboven uit minstens vijf leden, waaronder moeten zijn: twee artsen; één natuur- en scheikundige; één regtsgeleerde; één bouwkundige.

Al de leden worden benoemd en ontslagen door den gemeenteraad.

Zij kiezen een voorzitter en secretaris uit hun midden.

In gemeenten beneden de 10,000 zielen vormen burgemeester en wethouders, met een door den gemeenteraad te benoemen arts, den gezondheidsraad.

Art. 19. De kosten van den gezondheidsraad worden gedragen door de gemeente.

Art. 20. De gezondheidsraad houdt binnen de gemeente toezigt op alles, wat den algemeenen gezondheidstoestand bevorderen, bewaren of verbeteren kan.

Hij deelt zijne inzigten omtrent de verbetering van dien toestand mede aan het gemeentebestuur, en dient dit bestuur en den rijksarts van berigt en raad over alle zaken tot zijn werkkring behoorende.

Het tweede ontwerp is op de volgende wijze ingedeeld: § 1. Algemeene bepalingen. § 2. Van de artsen. § 3. Van de officieren van gezondheid bij de zee- en landmagt. § 4 Van de vroedvrouwen. § 5 Strafbepalingen en Overgangsbepalingen.

Het hoofdbeginsel der wet is: er zal slechts tweederlei stand van geneeskunstoefenaren zijn: die van arts en die van officier van gezondheid.

De officieren van gezondheid vormen inderdaad een afzonderlijken stand. Zij worden naar de behoeften van de dienst bij de zee- en landmagt opgeleid, in klassen verdeeld en aan het militair gezag onderworpen. Zij worden door den Koning benoemd en ontslagen.

De artsen zullen, volgens dit wetsonderwerp, allen gelijke regten en geen andere verpligtingen hebben, dan die de wet hun oplegt. Zij zullen vrij en onbelemmerd de practijk mogen uitoefenen, in alle oorden van het Rijk en aan boord van schepen, bij elk die hunne hulp inroept. Tot hunne toelating zal alleen worden gevorderd het voldoend afleggen van een examen. De eens verleende bevoegdheid zal hun slechts, om redenen bij de wet bepaald, door den regter kunnen worden ontnomen. Aan het examen als arts zal elk zich kunnen onderwerpen. Het bezit van den doctorstitel zal daartoe geen vereischte zijn. De wet zal slechts het minimum van kennis vorderen, dat zij onmisbaar acht. Er zal niet worden gevraagd naar de plaats waar, of de wijze waarop die kennis is verkregen.

De aanneming van dit stelsel schijnt alleszins raadzaam. Zoo geene hoogere eischen van bekwaamheid worden gesteld dan noodzakelijk is, en de kosten eener akademische opleiding niet in den weg staan, is het te wachten, dat het beroep van arts door een genoegzaam aantal geschikte manen zal gekozen worden, en dat dus overal in de behoefte aan geneeskundige hulp naar behooren zal worden voorzien, zonder dat er een klasse van geneeskunstoefenaren zij, wier ongenoegzame kennis slechts een beperkt vertrouwen gedoogt en een bijzonder toezigt op hunne handelingen vordert.

Intusschen valt op te merken, dat ook, wanneer de wet aan den graad van doctor in de geneeskunde het regt tot uitoefening van de practijk niet meer verbinden zal, het niettemin naar het oordeel der Regering zeer wenschelijk zal zijn, dat bij voortduring naar het bezit van dien graad door de toekomstige artsen worde gestreefd. De hoogere wetenschappelijke vorming, die de akademische opleiding verschaft, zal altijd op den hoogsten prijs zijn te schatten.

Het behouden der vroedvrouwen schijnt raadzaam, mits hare bevoegdheid niet verder ga dan het verleenen van hulp bij natuurlijke verlossingen. Het maakt bij de Regering een punt van overweging uit, of de opleiding tot dat beroep door bijzondere kweekscholen kan worden bevorderd. Ofschoon de vroedvrouwen niet tot de eigenlijk gezegde geneeskunstoefenaren behoorende, is echter haar beroep met de uitoefening der geneeskunst te naauw verwant, dan dat deze wet daarvan zou kunnen zwijgen.

Het derde ontwerp van wet strekt tot regeling van het uitoefenen der artsenijbereidkunst en van het verkoopen van geneesmiddelen. Het is deswege gesplist in drie hoofdstukken, waarvan het eerste de voorschriften, betreffende de artsenijbereidkuns, het tweede die betreffende het verkoopen van geneesmiddelen, en het derde de straffen, tegen de overtreding der verschilende bepalingen bedreigd, bevat.

De verdeeling van het ontwerp is als volgt:

HOOFDSTUK I. Van de uitoefening der artsenijbereidkunst. § 1. Algemeene bepalingen. § 2. Van de apothecars. § 3. Van de hulp-apothecars en de leerlingen der apothecars. § 4. Van het toezigt op de apotheken.

HOOFDSTUK II. Van het verkoopen van geneesmiddelen.

HOOFDSTUK III. Strafbepalingen. Overgangsbepalingen.

(*Wordt vervolgd.*)

ENGELAND.

Londen, 8 Maart. In de zitting van het Lagerhuis op gisteren, was aan de orde de tweede lezing der bill, betreffende de Indische leening.

Sir G. Cornewal Lewis maakte de opmerking, dat de regering ten opzigte van Indië hetzelfde stelsel moet in acht nemen als met de overige koloniën het geval is; de regering moet namelijk de schatkist [illegible]

Indische rijk van die van het moederland gescheiden houden. Spreker toonde verder aan, dat de finantiele moeijelijkheden van Indië uitsluitend het gevolg zijn van de groote militaire uitgaven en hoopte, dat, nu de opstand bedwongen is, de regering groote vermindering in de Indische uitgaven zal brengen.

De h er Bright betreurde het, dat de uitgaven, welke in Indië plaats hebben, niet onderworpen zijn aan eene meer strenge contrôle. De uitgaven worden er volgens spreker tot eene buitensporige hoogte opgedreven.

De redenaar wees voorts op de noodzakelijkheid, om het staatkundig stelsel in Indië te wijzigen. Hij wenschte, dat de regering er gemeentelijke instellingen vestigde en in den regeringsraad eenige verlichte inlanders toeliet. Tot dusverre is het bestuur aldaar, sedert de aanneming der Bill, waarbij de O. I. Compagnie is opgeheven, slechts van naam veranderd.

Lord Standley (minister voor de Indische aangelegenheden) gaf als zijn gevoelen te kennen, dat de uitgaven in Indië de ontvangsten niet zullen overschrijden, zoodra de hulpbronnen behoorlijk ontwikkeld zullen zijn. Buitendien zullen de kosten van het onderhoud des leg rs voortaan zienlijk verminderd worden. Overigens was spreker van meening, dat het moederland de leening niet behoort te waarborgen, maar dat de geldschieter zich alleen te vreden moet stellen met den waarborg, die uit de Indische inkomsten voortvloeit.

Sir E. Perry gaf te kennen, dat men de leening op voordeeliger voorwaarden kon sluiten, indien de waarborg van Engeland gegeven werd, want de Indische finantien verkeeren in een neteligen toestand.

De bill werd vervolgens voor de 2de maal gelezen.

In deze zitting heeft de heer Thomas Duncombe kennis gegeven, dat hij, bij de behandeling in comité van de ministerieele reformbill, daarop verschillende verbeteringen zal vo rstellen.

— Het geruststellende artikel van den *Moniteur* heeft op de organen der openbare meening geen zoo gunstigen indruk gemaakt als op de beurs en andere invloedrijke kringen. De *Times* beantwoordt het artikel op ironische wijze en zegt, dat het jammer is, dat keizer Napoleon de woorden van vrede, die hij thans heeft doen hooren, niet eerder heeft uitgesproken. Het geheele vasteland van Europa beet te nemen, noemt de *Times* een scherts op zulk eene reusachtige schaal, dat zij ophoudt scherts te zijn. Den Hemel zij nogtans dank, de tijd van ongegronde vrees is voorbij. De fidele gentleman, die zich als een spook had gemaskerd, om ons vrees aan te jagen, heeft thans zijne gewone kleeding weder aangenomen en het grijnzende masker afgelegd. Wij ontvangen derhalve met onvoorwaardelijk geloof de verzekering van het niet officieele gedeelte van den *Moniteur* dat echter merkwaardig genoeg voor officieele mededeelingen bestemd schijnt), dat de taal der Fransche bladen volstrekt niet met die der Fransche regering te verwisselen is; wanneer de bladen den oorlog prediken, mag men in het minst niet aan het behoud van den vrede twijfelen, tot de regering in behoorlijken vorm den aanvang der vijandelijkheden mededeelt. Dit is inderdaad een zeer gemakkelijke leer en bevrijdt ons van alle bezorgdheid, welke ons door de *Presse, Pays, Siècle* en welligt ook door de circulaire van den minister van binnenlandsche zaken, werd ingeboezemd! Wij bekennen gaarne, dat wij dwaalden, toen wij de krijgstoerustingen in Frankrijk beschouwden als met het doel te geschieden, om het leger op den voet van oorlog te brengen. Wij vreezen dat onze dwaling daarop berustte, dat wij geen juist militair begrip hadden van de ware natuur van den vrede en niet hebben ingezien, in welk een naauw verband in de groote militaire monarchien de vrede tot den oorlog staat. Men zal het ons, naar wij hopen, vergeven, dat wij den wensch uiten, dat de nieuwe door keizer Napoleon uitgevonden soort van vrede, zijne naburen minder duur te staan kome.

De *Advertiser* beantwoordt den *Moniteur* met minder satyre en meer onbewimpeld. Het blad zegt, dat uit het Fransche regeringsorgaan nu toch blijkt, dat keizer Napoleon Sardinië tegen een aanval van Oostenrijk zal verdedigen, terwijl vroeger in hetzelfde blad geloochend werd, dat eene overeenkomst, gezwegen nog van eene allantie tusschen Frankrijk en Sardinië, bestond. Verder zegt de *Advertiser*, dat een voorwendsel, om Sardinie als bedreigd en aangevallen voor te stellen, gemakkelijk te vinden is. — De *Daily News* is ook alles behalve ingenomen met de nota van den *Moniteur*. Het blad wijst op de tegenspraak tusschen deze nota en de brochure *Napoleon III et l' Italie*. — De *Morning Chronicle* daarentegen keurt het artikel goed en maakt van de gelegenheid gebruik, om een aanval te doen op die Engelsche bladen, die op de anti-Fransche vooroordeelen van het volk speculeren, om de politiek van keizer Napoleon in een kwaad daglicht te stellen.

In het *City Article* van de *Times* wordt gezegd, dat het artikel van den *Moniteur* onmiddelijk gevolgd is, op de werkelijke of schijnbare weigering van den senaat, om het budget zonder ophelderingen goed te keuren; het wordt derhalve als eene bevestiging beschouwd van de tijding, dat de Fransche regering, ten minste voor het oogenblik, zich wil onttrekken aan de verantwo rdelijkheid van haar jongste optreden. Men kan natuurlijk dientengevolge niet zeggen, dat het vertrouwen hersteld is, daar de bewoordingen van het artikel niet van dien aard zijn, om daaraan volkomen vertrouwen te schenken; het artikel heeft echter daartoe gediend, om het denkbeeld te versterken, dat in geval een Europesche oorlog nog altijd in het plan ligt, eene poging zal worden gedaan, om dien met de toestemming van Sardinie zoo lang uit te stellen, dat hij op een ander terrein dan Italie uitbarst.

Verder wordt nog aan de *Times* uit Weenen getelegrafeerd, dat het meer genoemde artikel op den keizer van Oostenrijk en graaf Buol een zeer gunstigen indruk heeft gemaakt.

De voornaamste staatslieden gelooven, dat de regeringen tot eene schikking zullen komen en dat de vrede in stand gehouden zal worden. In de Italiaansche hertogdommen zijn echter zoo vele ontvlambare stoffen opgehoopt, dat eene uitbarsting nog niet geheel tot de onmogelijkheden behoort.

— Volgens eene dépêche uit Dublin, in de *Morning Herald* voorkomende, was de *David Stuart*, die met Poerio en de overige Napelsche staatkundige gevangenen van Cadix naar New-York was vertrokken, in de haven van Queenstown binnengeloopen. De gevangenen waren, na de helft van den togt te hebben afgelegd, tegen den kapitein in opstand gekomen en hadden hem gedwongen, naar Ierland te stevenen.

Eene andere dépêche meldt, dat de opstand reeds te Cadix begon. De uit 17 matrozen bestaande bemanning moest het onderspit delven voor 69 Napolitanen. Deze laatste onzetten den kapitein tijdelijk van zijn commando en benoemden den tweeden officier in zijne plaats. De laatste moet, naar men zegt, te Cadix dienst op het schip hebben genomen en zich spoedig als Raffaelle Settembrini. zoon van den bekenden patriot, hebben bekend gemaakt. Onder de vlugtingen bevinden zich acht priesters. Men wist te Dublin niet, of zij in Groot-Brittannie zouden blijven of naar Piëmont wilden vertrekken.

— Volgens berigten, te Londen ontvangen, was te Haïti, na het ontvlugten van keizer Soulouque uit de hoofdstad, het consulaats-gebouw, waarin eenige van de exministers eene schuilplaats hadden gezocht, gedurende drie dagen en drie nachten, door eene digte en dreigende volksmassa omgeven, welke alle uitgangen bewaakte. In den nacht van 17 Januarij, barstte er in de stad brand uit, en dit bragt de menigte op het denkbeeld, het consulaat in brand te steken en daardoor de vlugtelingen te noodzaken, zich aan haar over te leveren. Toen de Fransche zaakgelastigde, die van vermoeijenis uitgeput was, d t vernam, zond hij, met toestemming van den Engelschen consul, het verzoek aan den bevelhebber van het Britsche oorlogschip *Melbourne*, om dadelijk ter hulpe des consuls te snellen. Binnen het half uur kwamen 150 man troepen aan land, onder het bevel van den scheepsvoogd, rukten in stilte naar het consulaat op en omgaven het, zoodat zij een muur vormden, die het te hoop geloopen volk er van afscheidde. To n de ministers der nieuwe regering dit hadden vernomen, kwamen zij in vollen uniform en in galop naar de plaats en vroegen de reden van den uitgevoerden maatregel, en op het vernemen er van dankten zij den Engelschen kapitein en keurden zijne handeling goed. Daarop werd in het consulaat een conferentie gehouden, waarin de ministers de beveiliging van dat gebouw op zich namen, en het volk bij proclamatie waarschuwden, het niet te omringen. De Engelsche troepen, die nu door soldaten der republiek werden vervangen, scheepten zich weder in, en de beide volgende nachten ontsnapten de ex-ministers, met behulp eener vermomming.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 Maart. Het ontslag van prins Napoleon is een feit; de keizer heeft eerst geweigerd aan dit verlangen te doen, doch de prins heeft er zoo sterk op aangedrongen, dat Z. M. eindelijk, na een langdurig onderhoud, heeft toegegeven. De prins heeft dadelijk eenige audiëntiën, welke hij heden zou verleenen, doen afzeggen. Dit gewigtige feit zal stellig eene hevige sensatie in geheel Europa verwekken.

— De heer Gladstone vertrekt heden avond naar Londen; hij is belast met gewigtige mededeelingen aan het Britsche gouvernement.

— De *Constitutionnel* deelt een artikel mede, geteekend door den heer Renée, waarin gezegd wordt, dat het bekende artikel van den *Moniteur* op verschillende wijzen uitgelegd wordt. Zij, die aan den oorlog hebben geloofd, beschouwen het artikel van den *Moniteur* als een terugtred der regering, terwijl zij, die den vrede *quand même* willen, het niet geruststellend genoeg vinden. De heer Renée volgt nu het artikel van den *Moniteur* op den voet, en zegt dat men ongelijk heeft, wanneer men het als een bewijs aanmerkt, dat de vrede ongestoord zal blijven. Het programma van de keizerlijke politiek heeft geene verandering ondergaan. Er kan geen terugkeer zijn tot den vrede of tot vredelievende gevoelens, waar het voornemen tot den oorlog niet bestaan heeft. Er is geene aanleiding om terug te treden, waar geen stap voorwaarts is gedaan. De in omloop geweest zijnde hersenschimmige geruchten hebben den keizer eerzuchtige bedoelingen toegeschreven, die hij niet bezit. De propaganda, welke er op uit was, in Duitschland werkzaam te zijn, werd door niets geregtvaardigd; zij predikte een kruistogt tegen Frankrijk, als in 1813, even alsof 1859 eenige gelijkenis aanbood met 1813. De keizer heeft niets gedaan, wat Duitschland kwetsen of zijne gevoeligheid opwekken kan. Het artikel van den *Moniteur* heeft op die dwalingen geantwoord, en de keizerlijke regering heeft, op loijale wijze, aan de diplomatie de oplossing eener Europesche quaestie overgelaten, in de hoop, dat die oplossing in vredelievenden zin zal zijn. Wanneer dergelijke verklaring door eene regering, die zeker is van hare kracht, wordt gedaan, dan — zoo eindigt de *Constitutionnel* — kan men haar niet van zwakheid of kwade trouw beschuldigen.

— Eerlang zal een proces behandeld worden, dat een nog al zonderlingen oorsprong heeft. Voor vijf-en-twintig jaren, kwam een oud edelman uit Thuringen zich te Parijs vestigen, waar hij van een sober jaargeld leefde, dat een zijner bloedverwanten hem had toegelegd. Hij had slechts zijn kleinkind, een meisje van vier jaren, en eene opgezette kat medegebragt, van welk laatste voorwerp hij nooit wilde scheiden. Voor eenige jaren stierf hij, na zijne kleindochter te hebben uitgehuwelijkt aan een beambte bij een onzer ministeriën. Op zijn sterfbed liet hij de jeugdige echtelingen zweren, zich niet van de opgezette kat te ontdoen en haar als een onderpand van hun toekomstig geluk te bewaren. De belofte werd stipt nagekomen. Voor eenige weken echter, kwam de driejarige zoon van den beambte B. bij de opgezette kat en begon, met de bederfzucht, aan alle kinderen eigen, het dier behoorlijk te plukken. Toen hij daarmede bezig was, werd hij door zijne ouders verrast, en deze werden op hunne beurt verrast, toen zij onder het harig bekleedsel der kat een blikken doos ontdekten. Zij openden ze en vonden daarin p rkamenten, welke zij niet konden ontcijferen en bij een deskundige bragten. Deze verklaarde, na onderzoek der stukken, dat daaruit bleek, dat de jonge vrouw regten op de nalatenschap van een rijken bl[oed]- want kon doen gelden. Onverwijld schreef d[e] B. aan den burgemeester der gemeente .... antwoord, dat hij van daar ontving, meldde[n], twee jaren een zeer aanzienlijke erfenis door [d]- was in bezit genomen, bij onstentenis van be[kende] erfgenamen des overledenen. Het spreekt va[n] dat hieruit een regtsgeding ontstaat, hetwelk in D[uitsch]- land groot opzien zal baren.

DUITSCHLAND.

Weenen, 5 Maart. De steeds toenemende gisti[ng der] gemoederen en de vijandelijke demonstratiën in [Lom]- bardije hebben aanleiding gegeven, dat eergisteren der het voorzitterschap van den keizer, een ministe[rraad] werd bijeengeroepen. Naar men verneemt, zijn [er] zeer gewigtige onderwerpen in rijpe overweging [geno]- men, namelijk het decreteren van den staat van [beleg] in Lombardije, en de invoering van den gedw[ongen] koers der Oostenrijksche banknoten, in het ge[heele] Lombardisch-Venetiaansche koningrijk. Beide m[aatregelen] gelegen werden, als eene niet te vermijden nood[zake]- lijkheid, erkend en aangenomen; ook zijn bereids aa[n den] in Italie commanderenden veldtuigmeester, graaf [Gyu]- lay, de noodige instructiën gezonden, wanneer hi[j tot] de afkondiging dier keizerlijke besluiten moet over[gaan.]

— Bij onze regering wordt thans een staatsst[uk in] gereedheid gebragt, dat, na het vertrek van lord C[ow]- ley, aan de bevriende hoven zal worden toegezo[nden.] De inhoud daarvan kan bereids in de volgende stellingen worden zamengevat: Oostenrijk *kan* niet[s toe]- geven, het *mag* niet toegeven, en het *zal* niet toege[ven.] Het stuk moet zeer omvangrijk zijn.

— Lord Cowley zal waarschijnlijk eerst Woen[sdag] van hier afreizen, vermits de door hem verwachte [de]- pêches eerst Dingsdag kunnen aankomen. Intuss[chen] blijft men den oorlog als onvermijdelijk beschouw[en] en worden diensvolgens de krijgstoerustingen op g[roo]- te schaal voortgezet. Alle vestingen in Lomba[rdije] worden voor den tijd van acht maanden geprov[i]- deerd, welke maatregel zich ook tot Dalmatie uitstr[ekt.] Het observatiecorps in Voralberg zal ook niet, g[elijk] vroeger gemeld werd, slechts 6000, maar 12 à 16[000] man sterk zijn. Het bevestigt zich ook al meer en m[eer] dat de keizer zich in persoon naar Verona zal bege[ven,] alwaar hij omstreeks het einde der volgende w[eek] verwacht wordt.

— Er zijn wederom geruchten in omloop van [wij]- zigingen in het ministerie. Inzonderheid zou den [mi]- nister van binnenlandsche zaken eene ander bet[rek]- king zijn toegedacht.

Frankfort, 6 Maart. De heer v. Bismarck-Schönh[au]- sen zal heden onze stad verlaten, om zich naar B[er]- lijn te begeven, alwaar hij zich eenige dagen zal houden, alvorens naar zijn nieuwen post te St. Pet[ers]- burg te vertrekken.

— Er is hier een naamloos pamflet verschen[en,] getiteld: *Oorlog aan de paleizen, vrede aan de hut[ten.]* Het is in overspannen demokratischen toon gesch[re]- ven, en geeft voor, afkomstig te zijn van de vo[lks]- vrienden te Frankfort, Parijs, Londen, Weenen, Ber[lijn] en Sleeswijk. De politie stelt alle pogingen in werk, om den schrijver van dit schandelijk vlugsch[rift] op het spoor te komen.

— Morgen zal te Biberich de doopplegtigheid van [den] jongen Nassauschen prins plaats hebben.

— Het Wurtembergsche ministerie van financiën he[eft] verordend, dat de Wurtembergsche spoorweg-en sto[om]- boot-directiën voortaan geene paarden meer mogen v[er]- voeren, zonder vooraf de toestemming van genoemd[en] minister te hebben erlangd. Bij de deswege te do[ene] aanvrage, moet het aantal en de bestemming der pa[ar]- den worden opgegeven.

Berlijn, 7 Maart. (*'s ochtends*). Er wordt weder gesproken over eene nieuwe organisatie van ons le[ger.] In dien geest is dezer dagen eene brochure versch[e]- nen, die, naar men verzekert, uit de pen van een g[e]- neraal gevloeid is.

— De zoogenaamde jonker-partij ontwikkelt we[der] eene bijzondere bedrijvigheid. Zij tracht in de provi[n]- ciën conservatieve clubs te organiseren, met eene ce[n]- tralisatie in de residentie. Ook op het gebied der dr[ukk]- pers is deze partij weder ijverig in de weer.

— Volgens mededeeling, uit goede bron geput, z[al] Pruissen, in geval van oorlog, 250,000 man geoefen[de] infanterie, 48,574 man cavallerie en 19,000 man art[il]- lerie met 792 stukken geschut over zijne grenzen ku[n]- nen brengen, terwijl er nog een genoegzaam aan[tal] manschappen beschikbaar zou blijven, om de rese[rve] en de bezettingen voor de vestingen te vormen.

— Het berigt, als zouden eerstdaags vier Pruissisc[he] legercorpsen mobiel verklaard worden, wordt van g[oe]- onderrigte zijde bepaald tegengesproken.

ZWITSERLAND.

Bern, 7 Maart. De bondsraad heeft de departeme[n]- ten van oorlog en van financiën gelast, die maatre[ge]- len te nemen, welke de staat van zaken noodzakel[ijk] maakt. Zoo er zich nog omstandigheden opdoen, [die] nog meer eene uitbarsting van vijandelijkheden d[oen] vreezen, zal de bondsvergadering onmiddelijk word[en] bijeengeroepen.

— De heer Mühlethaler heeft, in den grooten ra[ad] van Bern, een voorstel gedaan, houdende, dat het d[e]- partement van justitie en politie moge onderzoek[en] of men de crinolines niet gevoegelijk aan eene bel[as]- ting zou kunnen onderwerpen.

ITALIE.

De berigten uit het Lombardijsch Venetiaansch k[o]- ningrijk gewagen van een steeds toenemend versc[hil] van gevoelen tusschen de hooge civiele en milita[ire] autoriteiten, welke zich zelfs tot den aartshert[og] Maxmiliaan en generaal Giulay moet uitstrekken. Eer[st]- genoemde is steeds voor zachtheid en humanit[eit,] laatstgenoemde meer voor het aanwenden van gestre[ng]- heid tegenover Lombardije. Ook verneemt men, dat, [in] geval van oorlog, de beide hoofdsteden des lands, Venet[ië]

en Milaan, daar zij open steden zijn, niet verdedigd en aan een zegevierenden, voortrukkenden vijand zonder strijd overgelaten zullen worden. Met dat doel, zegt men, heeft de aartshertog Maximiliaan bereids bevel ontvangen, zijne residentie naar Verona te verplaatsen. Het hoofdkwartier van generaal Giulay bevindt zich reeds sedert eenigen tijd in deze oninneembare vesting.

De stad Milaan heeft zich tot den keizer gewend, met verzoek, de beide hoogescholen te Padua en Pavia op te heffen en die te vervangen door een enkele rijks-universiteit te Milaan. Het daartoe vereischte gebouw zoude kosteloos door de stad worden verstrekt, die tevens heeft aangeboden, al de de gelden tot instandhouding der universiteit uit eigen middelen te bestrijden. In het tegenwoordige oogenblik is er echter weinig kans, dat het verzoek zal worden toegestaan.

Volgens de *Mil. Ztg.* heeft de geheele Piemontesche armee eene stelling tegen Lombardije ingenomen, in den vorm van een halven kring, waarvan de regtervleugel zich tot La Spezzia, de linker tot Novara en het Lago Maggiore uitstrekt, terwijl het centrum Alessandria en Casale bezet houdt.

— Er zijn berigten uit Tessin ontvangen nopens den afloop der laatste verkiezingen. Daaruit blijkt, dat van de 112 nieuwe leden van grooten raad, 58 behooren tot de liberale en 24 tot de ultra-katholieke partij. Van de overige 30 verkiezingen is het resultaat deels twijfelachtig, deels moet er wegens dubbele keuzen op nieuw eene verkiezing plaats hebben.

BRITSCH INDIE.

Eenige troepen rebellen maken nog steeds de omstreken van Rohilkund onveilig.

Men denkt, dat Tantia Topee zich in Bundlekund bevindt. Niets verders is omtrent de naar Nipol gevlugte muiters vernomen. De troepen, die hen vervolgden, zijn van de grenzen terug geroepen.

Sir John Lawrence is, den 12den Maart, naar Engeland vertrokken.

De Dacoits worden vreesverwekkend in de nabuurschap van Prome en bedreigen de grenzen. Kapitein D. Oyly, de gedeputeerde Commissaris, tastte onlangs een hunner benden aan en, na drie uren vechtens, waren er velen gedood en gewond, terwijl eenige andere gevangen genomen en opgehangen werden.

— De *Bombay Times* deelt mede dat, onder het door de *Pekin* van China aangebragte staafgoud, zich een staaf bevond, die als geheel van lood te zijn, bevonden werd. Zij was voor de Oriental Bank Corporation bestemd.

CHINA.

De tijdingen van Hongkong loopen tot den 2den April en bevatten weinig belangrijks.

De komst van den ambassadeur voor Peking, den Heer Bruce, werd spoedig te gemoet gezien en zijne reis naar die stad zal spoedig de bedoelingen der Chinesche regering doen kennen. Zijne aankomst zal Sir John Bowring, wiens gezondheid zeer zwak is, in staat stellen, naar Engeland te vertrekken en door de verplaatsing van het oppertoezigt over den handel van Hongkong gevolgd worden.

— Admiraal Seymour is, den 19den Maart, aan boord der *Calcutta*, vertrokken, de beste wenschen der gemeente en het aanbod van een geschenk, ter waarde van 2000 guinjes, medenemende.

— De stand der zaken te Canton laat zeer veel te wenschen overig. Er was een gerucht in omloop, dat de Hoppo pogingen aanwendde, om een groot monopolie daar te stellen, hetgeen waarschijnlijk al de misbruiken van het oude Co-Hong na zich zoude slepen.

Een later berigt meldt, dat het monopolie der Cantonsche handelaars in handen van 21 personen was geraakt, die het uitsluitend regt verkregen hebben, met de vreemdelingen te handelen. Men keurt deze schikking, als ten hoogste nadedig voor den handel, zeer af.

AUSTRALIE.

Zes jaren geleden, vatte de heer Ledger, een Engelsch koopman te Tacua in Peru, die vooral in alpaca-wol handel dreef, het voornemen op, om dit soort van wolvee in Australie in te voeren, in de overtuiging, dat zij in het luchtgestel en op den bodem van dat land, hetwelk reeds zoo veel wol aan de wereld levert, uitstekend zou tieren. Doch in Peru is de uitvoer van alpaca's verboden, en hij had alzoo met groote bezwaren te worstelen. Hij liet zich daardoor niet afschrikken; trots de waakzaamheid der regering, bragt hij eene kudde bijeen, splitste ze, ten einde veilig te zijn voor het gevaar van alles te verliezen, bereikte daarmede, onder groote moeijelijkheden, de zeekust en bragt ze eindelijk veilig aan boord van een naar Australie bestemd schip. De zeereis was voorspoedig en, volgens de jongste berigten uit Sydney, zag men aldaar toen nabij de stad eene kudde Peruaansch wolvee van 280 stuks grazen. Daaronder waren ook lama- en vigoniaschapen, alsmede eenige door kruising verkregene bijsoorten. De dieren zagen er welvarend uit en schenen door de verplaatsing uit een werelddeel naar een ander niets geleden te hebben. De heer Ledger, zegt een Engelsch dagblad, na mededeeling der bovenstaande bijzonderheden, zal in het vervolg onder de weldoeners der menschheid geteld worden.

Een woord over geestelijke indigestie.

Onder de ziektevormen, die zich, vooral in de laatste jaren, nog al menigvuldig in de practijk voordoen, behoort diegene, dien wij het best door den bovenstaanden naam meenen te kunnen aanduiden. Wat indigestie in 't algemeen beteekent, weet niet alleen ieder arts, maar ook ieder leek, die wel kan eten, maar die dat eten maar niet kan verteren, zonder allerlei onaangename, van den gezonden toestand afwijkende, gewaarwordingen te ondervinden. Het voedsel, dat, hetzij door de prikkeling der smaakzenuwen, hetzij naar het voorschrift der diaetetiek, aan de spijsverteringsorganen wordt overgeleverd, strekt niet altijd, om die weldadige stofwisseling te onderhouden, die wij zoo noodig hebben, maar verstrekt ons meermalen tot een ondragelijken last, dien we slechts door eene absolute onthouding, of door het gebruik van walgelijke artsenijen, van ons af kunnen werpen. Dien toestand nu, waarin wij worstelen tegen den overlast der ingesta, en die aanleiding geeft tot zoo vele onaangename verschijnselen, noemen wij indigestie, of gestoorde spijsvertering. Tot zoover zijn de materiae peccantes altijd materiële voorwerpen, die het spijsverterings-toestel eene maar al te zware taak opleggen. Doch er zijn ook andere ingesta, die eene andere levenssfeer betreffen, en die ook daar eene overlading veroorzaken, waarvan de gevolgen nog heviger zijn dan van de eerstgenoemde indigestie. De mensch heeft (sit venia verbo) ook eene geestelijke maag, waarin, in plaats van spijzen, begrippen worden opgenomen, om aldaar aan eene nadere digestie te worden onderworpen. Deze digestie gaat vlug van de hand, en heeft zonder eenigerlei stoornis plaats, indien, de »Gedenkenstoff" niet te zwaar te verteren is voor het individu, aan wiens oordeel en verdere bewerking ze wordt onderworpen. Is die stof evenwel van een te zwaar gehalte, zoodat de geestelijke maag ze niet naar behooren verteren kan, dan ontstaan er menigvuldige stoornissen en ziekelijke verschijnselen, die veel overeenkomst hebben met, ja verre overtreffen, de gevolgen eener gestoorde spijsvertering. Aan geestelijke overvulling op wetenschappelijk gebied maakt de meerderheid van het menschdom zich niet schuldig, doch er is eene andere sfeer, waarin de vatbaarheid van den geest vaak maar al te zeer wordt overschat; en waar het zware, schier onverteerbare voedsel tot eene indigestie aanleiding geeft, waartegen de arts maar al te dikwijls te strijden heeft. En deze sfeer, wij zullen het naauwelijks behoeven te zeggen, is de godsdienstige, dat geestelijk domein, waarop al wat leeft hetzelfde regt heeft, en waarin het redelijk wezen de elementen verzamelt voor een zelfbewustzijn, waarvan de grenzen niet bij de wieg beginnen en niet eindigen bij het graf. Maar juist in dat verzamelen ligt de schuld, dat men meer last op de schouders neemt, dan men dragen kan, dat men aan den geest iets te bevatten en te begrijpen geeft, waarvoor zijne organisatie niet geschikt is, en dat men hem daardoor aan eene indigestie blootstelt, die het vermogen, van psychische indrukken te verwerken, opheft, die tot allerlei abnormale openbaringen van geest en gemoed aanleiding geeft, en zeer dikwijls de stoffelijke verrigtingen medesleept in het pathologisch proces, dat van die »exercitationes mentis immodicae" (zouden de ouden zeggen) een noodzakelijk gevolg moet zijn.

Men heeft onlangs, in de Nieuwsbladen, met eenigen ophef verspreid, dat in Amerika eene religieuse revolutie is tot stand gekomen, dat geheele streken en steden zich plotseling tot een devoot leven hebben bekeerd, dat er talrijke gezelschappen zich hebben gevormd van oeferaars, dat de muzijkzalen in kerken zijn hervormd, dat de uitspanningsuren tot godsdienstige bijeenkomsten worden aangewend, enz. enz. Maar vindt men dit berigt zoo vreemd in Nederland? Hier is wel geene religieuse revolutie uitgebroken, maar neemt ook in ons land het geheel niet toe dergenen, die eene zoogenaamde strenge rigting volgen, dat is: die aan hun godsdienstig bewustzijn eene orthodoxe plooi trachten te geven, in de overtuiging (die meerendeels, maar niet altijd, ter goeder trouw wordt aangewakkerd), dat ze zoodoende beter hun tegenwoordig en toekomstig welzijn kunnen bevorderen? Bestond die overgang tot eene meer strenge godsdienstige rigting in een beteren levenswandel, in het beantwoorden aan de zedelijke en maatschappelijke verpligtingen, in een echt-christelijk levensgedrag, — dan zou deze aangelegenheid geheel en al buiten het terrein van de geneeskunde vallen, dan had de arts hiermede niets meer te maken, dan ieder ander lid der groote maatschappij. Maar de zaak verhoudt zich geheel anders: er wordt aan de hersenen, aan het denkorgaan, eene stof ter bewerking, of liever, om bij ons beeld te blijven, ter vertering gegeven, die in de eerste wegen van dit terrein blijft hokken, die niet geassimileerd wordt, die verschillende stoornissen na zich sleept, en die tot ziektegevallen aanleiding geeft, waarvoor de hulp van den arts wordt ingeroepen. Een Duitsch geleerde heeft gezegd, dat »*der Mensch selbst im Heiligsten Maasz halten soll,*" en wanneer hij desniettegenstaande die maat overschrijdt, dan wordt hij een lijder, die al onze belangstelling verdient, dan gaat hij gebukt onder den last eener indigestie van het denkorgaan, hetwelk, in plaats van heldere begrippen, van den eenen onzin vervalt tot den anderen. Laat ons evenwel deze algemeene beschouwingen vaarwel zeggen, en ons liever bepalen bij het ziektebeeld, zooals dit zich in de practijk voordoet.

De lijder aan geestelijke indigestie (en met name die zulks te danken heeft aan de godsdienstige rigting van zijn geest) verliest, in de eerste plaats, zijn gewone geaardheid. Was hij vroeger opgeruimd, welgemoed, vlijtig en werkzaam, dan wordt hij, nadat hem, zoo als men zegt, het geestelijk oog geopend is, neerslagtig, verdrietig, lui en onverschillig voor de elementen van zijn tijdelijk welzijn. Hij verrigt zijne gewone bezigheden slechts noode en ten halve, hij verliest de gehechtheid aan zijn gezin en aan zijne omgeving, hij gevoelt zich slechts gelukkig in het aanhooren van femelachtige toespraken of in het wanklankige galmen van geestelijke liederen; hij acht zich-zelven tot niets in staat; hij ziet *groote* zonde in de onschuldigste bedrijven, en *geen* zonde in de grofste uitspattingen; hij gevoelt in zich-zelven een diepe schuld, maar een nog veel grootere schuld in anderen. Tot zoover loopt zijn toestand nog niet in het oog, en behoort hij nog tot het getal der betrekkelijk gezonde menschen. Maar nu komt de geestelijke fiscus tusschen beide, en zegt: gij moet geheel vernieuwd worden, er moet bij u eene totale omkeering plaats hebben, gij moet den geest krijgen, de oude mensch moet geheel worden afgelegd, ge moet nog eenmaal geboren worden, en uit die wedergeboorte zult ge als een geheiligd mensch verschijnen. En hoe gaat het hier nu weder in de ziel van die eenvoudigen?

Zij mengen alles door elkander,
Als muizedrek en koriander,

en weten op 't laatst niet meer, waaraan zich te moeten vasthouden. Men heeft hun eene prijsvraag gesteld, die ze niet beantwoorden kunnen; men heeft hun een eisch gedaan, waaraan ze niet kunnen voldoen; men heeft hen in een chaos van begripsverwarring geworpen, waarin de rede geen weg kan vinden; men heeft over hunne geheele existentie een waas van geheimzinnigheid geworpen, waartegen iedere lichtstraal pleegt af te stuiten. En welke zijn de gevolgen hiervan? Dat de patiënt, prima instantia, in eene zware droefgeestigheid vervalt. Hij gevoelt zich zoo ongelukkig, hij kent al zijne tekortkomingen, er is volstrekt aan hem geen goeds, en in ziekten en tranen slijt hij den langen dag, die al weder een middel is, om zijne zonden op te hoopen. Deze droefgeestigheid, die, zooals we later zien zullen, tot de vreeselijkste zedelijke verschijnselen leidt, blijft ook geenszins zonder physischen invloed. Immers reeds Gaubius zegt: *Moerore vis nervea languet, tonus partium fatiscit, motus vitales imminuuntur: unde pulsus tardus, contractus, circulatio lenta, inviscatio humorum, sanguinis coagulum, coctioni ac nutritionis defectus, diarrhoae, obstructiones, scirrhi, melancholia, icterus, hydrops, somni diuturni, lethargus, catalepsis, etc.* En zoo voorts, zegt onze classicus, alsof het nog niet genoeg ware, dat de droefgeestigheid zoovele nadeelige gevolgen na zich sleept. En te regt is dat »en zoo voorts" daar neergezet; want de serie van gevolgen, die de droefgeestigheid, wanneer zij diep geworteld is, maar vooral wanneer zij het gevolg is van een beroerd godsdienstig bewustzijn, na zich sleept, is in de bovengenoemde opgave geenszins uitgeput; want dan had er nog bij moeten staan, dat ze tot totale verstandsverbijstering, ja tot zelfmoord dikwijls de gereede aanleiding is.

En wanneer nu eene droefgeestigheid, geboren uit eene geestelijke indigestie, tot zoovele en zoo velerlei gevolgen kan aanleiding geven, is ze dan niet een rijke bron van studie voor den arts, die zijne roeping niet alleen beperkt acht tot de waarneming en behandeling van geheel materiële ziektegevallen? Moeten ons de oogen niet opengaan, als wij eene kwaal zien voortwoekeren, die weldra epidemisch schijnt te worden? Ideler zegt (*Godsdienstige waanzin,* pag. 10): »Maar juist daarom is het ons ook opgelegd, om de in den laatsten zin uitgebrokene ziektegevallen (religieuse overspanning) zorgvuldig te bestuderen, ten einde eene grondige kennis te erlangen, op welke wijze het vat, hetwelk bestemd is, om het euangelie in zich op te nemen, niet gesteld moet wezen, opdat niet de edele wijn den lederen zak verscheure, nadat zijn bedorven inhoud in eene verterende gisting is overgegaan."

Die gisting, ze openbaart zich, zooals we reeds gezegd hebben, voornamelijk, in droefgeestigheid, vergezeld van vrees, van een vrees, die meermalen tot wanhoop overslaat, of zich eindelijk oplost in zware melancholie. »Si metus — zegt Hippocrates, Aphorismen, VI, 23 — et tristitia multo tempore perseverant, melancholicum hoc ipsum." En waarlijk is dit het geval: de vrees, dat die zigtbare wedergeboorte niet zal plaats hebben, en de diepe droefenis over den zwaren last der zonde, die men nu eerst regt begint te gevoelen, ze zijn de eerste schrede tot melancholie, die een zoo sombere schaduw werpt op het aanzijn, die eene zoo zwarte tint geeft aan het leven, dat anders zoo gelukkig kon zijn. Komt de lijder dezen toestand te boven, en heeft hij kracht genoeg, aan de zwaarmoedige stormen het hoofd te bieden, dan is de crisis vaak nog ongelukkiger dan de ziekte-zelve. Want is op de geestelijke indigestie eene eliminatie gevolgd van de drukkende gemoedsbezwaren, zonder dat het licht der rede de vale tinten der mystificatie heeft weggevaagd, dan verandert de melancholie in een toestand, dien men met geen anderen naam, dan dien van godsdienstigen hoogmoed, bestempelen kan. Nota bene, dat dit evenzeer een ziektevorm is, die zeer onze attentie verdient, en die vele candidaten voor de krankzinnigen-gestichten levert; doch deze vorm hebben we thans niet op het oog; want hij is eene uitkomst der indigestie, die meestal zich aan het oog van den arts onttrekt, en zich zelfs in eene gedaante kan voordoen, die op eene zoo redelijke of gemoedelijke overtuiging gelijkt, dat de ligtgeloovigheid er haar zegel aanhecht en in al die dwaasheid het kenmerk eener heilige verheffing meent te zien. En toch is die sanctus een patiënt; en toch verdient hij, ook in dezen toestand, al onze belangstelling; en toch zijn zijne organische verrigtingen gestoord, en ligt zijne rede verzonken onder den loodzwaren druk van een mysticismus, dat ook de laatste sprank der rede heeft uitgedoofd.

Wij waren meermalen in de gelegenheid, hulp te bewijzen of die ten minste te beproeven, bij lijders aan geestelijke indigestie, en zullen daarom, in een volgend No., eenige ziektegeschiedenissen *kort* mededeelen, omdat wij het van onzen pligt achten, dit maar al te weinig besproken ziekteverschijnsel in de bijzondere aandacht onzer kunstbroeders aan te bevelen.

(Wordt vervolgd.)

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Admiraal Piet Hein	L. Hazewinkel	Nederland via Tjilatjap	Haager & Schuurman.
〃	〃	Baron van Hardenbroek	H. C. A. Hennij	Samarang en Soerabaija	〃
〃	〃	Amicitia*	D. Gaaff	Samarang	〃
〃	schip	Anna Digna	C. Ouman	Soerabaija.	〃
〃	〃	Zeeploeg*	F. H. Kramer		〃
〃	bark	Gelderland*	D. Crap Hellingman		〃
〃	〃	Yssel	Maarschalk	Cheribon via Sam. en Soer.	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Aldebaran	R. G. Meyboom		〃
〃	〃	van Galen	J. R. Smit		〃
〃	〃	Acadia	G. Greefkes		〃
〃	brik	St. Michael	L. D. Boswijk		〃
〃	〃	Jacqueline en Elise	B. Sikkens		Busing, Schröder & Co.
〃	bark	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Bezoet de Bie & Co
〃	schip	Noord Brabant	H. R. Bok		〃
〃	〃	Nassau*	Huffnagel	Japan	Dümmler & Co.
〃	bark	Herman*	M. van Velthoven		〃
〃	〃	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
〃	schip	Princes Sophia	A. P. Hoffman		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Wilhelmina*	van Dalen		〃
〃	bark	Concurrent	T. D. de Witt		〃
〃	〃	Jannetje*	A. Lupcke		R. Kopersmit & Co.
〃	schip	Admiraal Tromp*	J. van Tubergen		〃
〃	〃	Philips van Marnix*	E. van Duijn		〃
〃	〃	Bulgersteijn*	Verhagen		〃
〃	〃	Biesbosch*	J. H. Mugge		〃
〃	〃	Phoebus	de Roever qq		Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Drie Vrienden	Nolting		〃
〃	〃	Stad Middelburg*	D. D. Ouwehand		Maclaine, Watson & Co.
〃	schip	Jedo,	W. van der Hoeven		J. Cezard & Co.
〃	〃	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		〃
〃	〃	Fop Smit	Hoefman	Soerabaija	Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Whampoa	van der Hoff		〃
〃	bark	Resident van Son	Kramers	Rotterdam	〃
Nederl. Ind.	〃	Vernon*	C. M. van Nooijen	Samarang en Banjermass.	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	bark	Faidool Rachman*	Said Ba-älie		〃
〃	〃	Jenoer*	Said Moh. bin Alie	Cheribon en Soerabaija	〃
〃	〃	Jadul Karim*	Abdul Sedik	Samarang en Kottee	〃
Engelsch	〃	Palembang	M. Morrison	China	〃
〃	brik	Triton*	R. W. Sharpe	Australie.	Martin, Dyce & Co.
〃	bark	Albert Edward*	Metchell	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
〃	〃	Lady Alice*	Smith		Wilson & Co.
Fransch	〃	Johanna*	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder.
〃	schip	Albert Cezard*	Dolu		J. Cezard & Co.
〃	〃	Alph. Nic. Cezard*	F. le Bozec	Manila.	〃
Zweedsch	bark	Elisabeth*	J. H. Knoll		Busing, Schröder & Co.
〃	〃	Famielin*	A. W. Cederberg		〃
〃	brik	Balder*	Sjöberg		Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Götsborg*	Björh		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Westerwih*	Westermark	Nederland	〃
Meckl.	〃	Doctor Juris Jantzen*	Voss		〃
Noorw.	〃	Sylphide*	Rudstad		〃
Pruissisch	schip	Johanna Wagner*	Woerst		〃
Deensch	bark	Concurrent*	Davidson		〃
Amerikaansch	brik	Smallwood*	Martin		Paine, Stricker & Co.
Hamburgsch	bark	Dorothea*	Gautschow		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Christiaan*	Binder		C. Bahre & G. Kinder.
Bremer	〃	Generaal Jacobij*	Weiland	China.	〃
〃	schip	Asia*	Nutshorn		van Ommeren, Rueb & Co.
Oostenrijk	〃	Lorenza*	Poschiel		Maclaine, Watson & Co.
Spaansch	brik	Carinentia*	Sarria		Pitcairn, Syme & Co.

De Particulieren schepen zijn aangeduid met een*

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM		NAAR
April	26	Amerikaansch	Rockland	H. J. Sargent Jr.	Melbourne	25	Maart	
„	—	Nederlandsch	Karel August	A. Huizer.	Padang	17	April	Batavia
„	26	„	Nederland	J. Hoekstra	Batavia	23	„	Amsterdam
„	—	„	Admiraal de Winter	J. C. Janssen	„	25	„	Tjilatjap
„	—	Amerikaansch	Uncle Toby	J. S Soute	Macao	8	„	New-York
„	28	Engelsch	Cherokel	W. Allen	Manilla	10	„	Sydney
„	—	Deensch	Himalaya	B G. Bendizen	„	6	„	„
„	29	Engelsch	Elizabeth Martin	W. Caig	Singapoer	13	„	Londen

Aangekomen schepen te *Batavia.*

VLAG.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN			AGENTEN.
„	27	Nederlandsch	schip	Jedo	W. van der Hoeven	Badjoa	17	April	J. Cezard & Co.
„	—	„	bark	Stad Middelburg	D. D. Ouwehand	„	—	„	Maclaine, Watson & Co.
„	28	„	schip	Noord Brabant	H. R. Bok	„	16	„	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	„	brik	Karel August.	A Huiser	Padang			Haager & Schuurman.
„	—	Ned. Indisch	bark	Bintang Anam	D. J. de Gei	Samarang	17	„	Maclaine Watson & Co.
„	29	Engelsch	bark	Nerbudde	Will	Sydney	25	April	„

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	28	Ned Indisch	brik	Tartar	Tan Ingok	Pecalongan
„	29	„	„	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang
„	—	„	schoener	Sa-Adeh	Moh Alie	Samarang en Banjermass
„	—	„	bark	Bintang Anem	Sie D epa.	Balie Ampenan
„	—	Nederlandsch	„	de Zwaan	K. J. van Hemert	Neuerland
„	—	„	schip	Jan Daniel	H. Hagers	Indramajo
„	30	Bremer	bark	Leontine	Schweitzel	China
„	—	Amerikaansch	schip	Time	Howes	Singapore
„	—	Ned Indisch	stooms.	Batavia	C. C. L. Neijts.	Samarang en Soerabaija
„	—	„	bark	Bintang Anam	D. J. de Gei	Padang

Aangekomen schepen te *Samarang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	14	N. I.	schoen.	Srie Bientang	Goei Akauw	Djawana
„	—	„	bark	Siodenour	Said Aldadrie	Pontianak
„	16	„	stooms.	Oenarang	van Hulstijn	Batavia
„	—	„	schoen.	Blindjoe Srie Boelan	Tan Hiantjong	Cheribon
„	—	„	bark	Djadul Karim	Abdul Sedik	Kottee
„	17	Z. M.	stooms.	Groningen kapt. lt. t/z	Cour. d Dubik.	Badjoa
„	—	Ned.	schip	Electra	H. Wegman	„
„	—	„	bark	Susanna en Elizabeth	C. Ouwehand	„
„	18	N. I.	schoen.	Moestarie	Said Alhabassij	Singapore
„	—	Ned.	bark	Holland	B. Auffmorth	Batavia
„	—	„	schip	Elizab en Anthoinette	A. A. Besier	„
„	—	N. I.	brik	Joen Goan	Liem Tiauwkie	Rembang
„	20	Ned.	„	Laurens Koster	M. Koenen	Soerabaija
„	—	N. I.	schoen.	Hap Eng	Tan Kie	Riouw

Vertrokken schepen van *Samarang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	14	N. I.	schoen.	Karip	Pa Tarisah	Djawana
„	—	Ned.	schip	Philips van Marnix	E van Duijn	Batavia
„	15	Eng.	schoen.	Good Luch	Hadjie Achmat	Singapore
„	—	N. I.	stooms.	Banda	W. Vogel	Batavia
„	—	„	„	Samarang Packet	J. F. Scheel	Cher. en Bat.
„	16	Hamb.	schip	Congo	F. Duise	San Francisco
„	19	N. I.	bark	General Michie's	de Wilde	Sumbawa
„	20	„	„	Soetan Iskender	Kloppenburg	Bat. en Pad.
„	—	„	stooms.	Oenarang	van Hulstijn	Batavia
„	—	„	bark	Djadul Karim	Abdul Sedik	„
„	—	Z. M.	stooms	Groningen kt. luit t/z	Cour. d Dubik.	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Samarang.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch	schip	Aegidia en Paulina	F. K. Veldman	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
„	„	Holland	B. Auffmorth	„	Dorrepaal & Co,
„	„	Elisabeth Antheinette	H. A. Besier	„	B. Kopersmit & Co.
„	„	Susanna en Elisabeth	C. Ouwehand		MacNeill & Co.
„	„	Electra	H. Wegman		„
„	bark	Laurens Koster	M. Koenen	China	Wermuth & Co.
„	„	Cornelis Smit	R. Wardenaar	Nederland	
Nederl. Indie	„	So-oet Ban	Sech Banseer		Gezagvoerder.
„	„	Ellen	F. A P. Wentholt	Batavia	B. Kopersmit & Co.
„	„	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Bat en Cherib.	Dorrepaal & Co.
„	„	Djelanie	Said bin Alie	Sing. en Riouw	Gezagvoerder.
„	„	Seodenour	Said Alhadie		„
„	„	Joen Goan	Liem Tiauw Kie	Riouw	„
„	schoener	Hap Eng	Tan Kee		„
„	„	Blindjo Srie Boelan	Tan Hia tjoeng		„
„	„	Srie Bientang	Goei Akauw	Muntok	„
„	„	Louise	Liem Boen Giok	„	„
Hamburgsch	schip	Marion	J. H. Niemann	China	Wermuth & Co.
Siam	bark	Kiem Hok Lie	Ong Tjaij		Gezagvoeder.
„	brik	Kim Tatjoe	Njo Samho	Singapore	„

Aangekomen Schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	16	Bal.	brik	Pinang	Ong Kang	Balie Badong
„	—	N. I.	„	Tedok	Wongso	„ Padang
„	—	Ned.	schip	Louis Roeloffina	J. A. Sijbrandi	Warwich
„	17	„	„	Joh. Hendr. Ferdinand	G. H. Lodewijk	Batavia
„	—	„	„	Straat Balie	C. C. B. Fulbrun	Melbourne
„	19	Gouv.	stooms.	Kapitein van Os	W. Glaser	Banjermassing
„	—	Eng.	bark	Veturia	Th. Sloane	Port Adelaide

Vertrokken Schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	16	Ned.	bark	Derkina Titia	P. Esink	Banjermassing
„	—	N. I.	„	Aldjoesoor	Said Noch	Pontianak
„	17	Ned.	„	Laurens Koster	M. Koenen	Samarang
„	—	N. I.	schoen.	Venus	Djan	Balie Badong
„	—	Bal.	bark	Ida	Kerto	„
„	—	Ned.	„	Ph. Samhiri	G. G. Lion	Nederland
„	—	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Passeroean
„	18	„	bark	Aboel Hassim	Said Alhabassij	Sinkawang
„	19	„	„	Maijmon	Said Kassim	Pelembang
„	—	Eng.	„	Fleda	W. Saunders	Nederland
„	—	Ned.	„	Canton	H. J. Tweehuijs	Macassar
„	—	N. I.	„	Fathus Seiber	Sech Bagoi	Sumbawa
„	20	„	„	So-Ootdien	Sech Baresa	Pontianak

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Stad Schiedam	Wulp		Fraser, Eaton & Co.
„	„	Johanna Maria Christina	C. Gorter		„
„	„	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		„
„	„	Drie Vrienden	L. P. Anderson		„
„	„	Louise Roeloffina	Sijbrandi		Schimmelpenninck & Co.
„	„	O. I. Packet	Postma		„
„	„	Prins van Oranje	Artink		„
„	„	Zeenimph	Witsen Elias		„
„	„	Jacoba Cornelia Clasina	Delclisur	Nederland	„
„	„	Ary Scheffer	Kunst	„	J. F. van Leeuwen & Co.
„	„	Minister Thorbecke	C. van Duijn		„
„	„	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
„	„	Baltimore	Brakke		„
„	„	Stad Gouda	K. D. Breuning		B. J. van Eck & Co.
„	„	Gebroeders Houtman	C. J. Bax	Amsterdam	„
„	„	Broedertrouw	Rotgans	„	„
„	„	Maria Elise	M. van der Putte	Ned. via Prob.	P Kervel & Co.
„	„	Straat Balie	C. B. Fulbrun	Amsterdam	„
„	bark	Everdina Elisabeth	C. J. Tonjes		E. ten Brinck & Co.
Nederl. Indie	„	Cheribon Packet	Massingham		Adam & Co.
„	„	L'Union	G. Schut		„
Engelsch	„	Sophia Fraser	Wilson		Hill, Broekman & Co.
„	„	Sea Witch	Devine	Australie	P. Kervel & Co.
Fransch	„	Concorde	Bertin	Singapore	„
Amerikaansch	„	Witch	Hultman	China	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
Bremer	„	Franklin	F. H. Stokman		B. J. van Eck & Co.
Zweedsch	„	Hebe	Falkenberg	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
Belgische	„	Maria en Louisa	van der Heijden		Adam & Co.
Oldenburg	„	Ammerland	Fosman	San Francisco	Fraser, Eaton & Co.

Aangekomen schepen te *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	24	N. I.	schip	Ernst Willem	M. Paulino	Tjilatjap
„	—	Ned.	„	Ida Elisabeth	H. Kramer	Soerabaija
„	25	„	„	Afrika	G. Mannourij	„
„	26	„	„	Imm. Sara Clasina	M. van Gijzel	Panarockan
April	1	Bal.	„	Ida	Kerto	Balie Badong
„	—	Ned.	„	Vier Gebroeders	C. J. Bunk	Bezoekie
„	3	„	„	Willem de Clercq	P. Ouwehand	Passoeroean
„	—	„	„	Zephir	N. J. de Vries	Soerabaija
„	4	„	„	Sperwer	P. P. Huges	„
„	7	„	„	Jan Schouten	Coening Meijer	Sumanap
„	9	„	brik	Cornelia en Geertruida	E. E. Hoeksma	Bezoekie
„	—	„	schip	Triton	Adriaansz	Soerabaija
„	10	„	„	Welvaart	J. N. Mooi	Tjilatjap
„	11	Eng.	„	Veturea	T. Sloane	Adelaide
„	12	Ned.	„	Metalen Kruis	J. P. Zuurdeeg	Banjermass.
„	14	„	„	Straat Balij	Bruins Tullb.	Melbourn
„	15	N. I.	„	Carolina	L. Struijk	Sumanap

Vertrokken schepen van *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	26	Ned.	schip	Bellatrix	van der Wijck	Amsterdam
„	—	N. I.	„	Ernst Willem	M. Paulino	Sumanap
„	—	Ned.	„	Afrika	G. Mannourij	om de Zuid
„	30	„	„	Ida Elisabeth	H. Kramer	Nederland
„	—	„	„	Immag. Sara Clasina	M. van Gijzel	„
April	1	Bal.	„	Ida	Kerto	Soerabaija
„	4	Ned.	„	Willem de Clercq	P. Ouwehand	Amsterdam
„	5	„	„	Zephir	N. J. de Vrie	Nederland
„	8	„	„	Jan Schouten	Coening Meijer	Tjilatjap
„	11	„	brik	Cornelia en Geertruida	C. E. Hoeksma	Soerabaija
„	12	„	schip	Vier Gebroeders	C. J. Bunk	Nederland
„	—	„	„	Triton	Adriaansz	Rotterdam
„	14	„	„	Sperwer	P. P. Huges	Nederland
„	—	„	„	Welvaart	J. N. Mooi	Sumanap
„	—	Eng.	„	Veturea	T. Sloane	Soerabaija
„	—	Ned.	„	Metalen Kruis	J. P. Zuurdeeg	Timor-Koep.
„	15	„	„	Straat Balij	Bruins Tullbr.	Soerabaija

Aangekomen Schepen te *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	1	N. I.	schoen.	Mabroek	Said Madehie	Singapore
„	2	„	bark	Srie Palembang	Tjo Tjiang Pin	„

Vertrokken schepen van *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	7	N. I.	bark	Jenoer	Said bin Alie	Batavia
„	8	Ned.	„	Louis Meijer	O. Hazewinkel	„

Aangekomen Schepen te *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	15	Ned.	bark	Jan Schouten	Coening Meijer	Sumanap

Vertrokken Schepen van *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	16	Ned.	schip	Australie	D. B. Jochems	Amsterdam

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	14	N. I.	schoen.	Bella	Juno	Sumanap
„	18	„	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	18	N. I.	schoen.	Bella	Juno	Sumanap

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 29sten April 1859.

Arak, *f* 65—.
Koffij, Java, zonder voorraad.
——— Padang, *f* 35,— verkocht.
Suiker, N°. 16. *f* 18,25 @ *f* 18.50, kleine omzetting.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 150,— @ *f* 165,—.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 150 @ *f* 165.—, afgedaan.
——— „ „ 2de „ *f* 140,— @ *f* 145,— van de hand ge[...]
——— Carga *f* 110 @ *f* 120,— verkocht.
Wisselkoers op Holland 99 %.
„ „ Engeland, *f* 11,50 ℔ £.
„ Gouvernement 99 %

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te **Batavia** *van den 26 tot en met den 28 April 1859.*

Aanvoer.

Uit Zee per N d. bark *Zeelandia*, gez. Blaakhert, agt. Maclaine, Watson en co.

$3/2$ legg. arak, 5 vn. brood, *Order.*

Van Palembang per Ned. schip *Louis Meijer*, gez. Hazewinkel, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co

24 ps. rottingmatten, 2286 boss. rottingstokken, 50 ps wipstoelen, 30 do. st[...] 85 do. balken, 310 do. planken, 50 do. dakpannen, 8 keld. zuren, *Order.*
25 pic. dammer, *N H. M.*
18 marte anen, *f* 50897 $37^1/_2$ kop. munt, *Gouvernement.*
$55/_4$ en $25/_2$ aukers groenten, 2 kn. bitter, 1 coll. provisien, *Aan boord geb[leven] lading.*

Van Padang per N. I. bark *Yatie Liong*, gez Suijck.

3920 pic. rijst, 75 do. rotting 2 do. kamfer, 16 thails stofgoud, *f* 4400 [...] munt, 150 ps. sp. matten, *Lading voor China.*

Van Samarang per N. I. bark *Soetan Iskanker*, gez. Kloppenburg, agt Tolson, Hunt en co.

1 zak koffij, 50 cod. tabak, 54 tromm. beschuit, 1 do. banket, 4 ps. kaste[n] doz. stoelen, 3 kn. koperdraad, 5 wagentuigen, 3 bendietuigen, *Lading [...] Padang.*

Van Indramaijo per Ned schip *Resident van Son*, gez. Kramers, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

598 pic. rotting, 1542 do. suiker, 5667 do. rijst. 2245 do. gaba, *Order.*

Van Padang per N. I bark *Justina*, gez. Meijer, agt. Maclaine, Watson en co.

438 ps. Riouw steenen, 266 pic benzoin, 7 do. was, *f* 20,000 zilv. munt, *O[...]*
50 pic. soija, 3 do. gutta percha, 40 thails stofgoud. *Agenten.*

Uitvoer.

Naar Padang per N. I. bark *Soetan Iskander*, gez. Kloppenburg, Tolson, Hunt en co.

5 ps. balken, *Bond.*
55/m. sigaren, *John Pryce en co.*
Zie verdere lading voor Padang bestemd Java-Bode dd. heden No. 35.

Naar Bencoelen en Padang per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Bosch, agt W. Cores de Vries.

242 coll. gouv. goederen, 30 do. milit. do eenige marine do. eenige scheep[...] *Gouvernement.*
100 keld. genever, uit entrep *Reynst en Vinju.*
2 kn. manufact., 1 do. sarongs, 1 do. tijk, 1 do. woll. en kat. goederen, [uit] entrep. *Martin, Dyce en co.*
5 kn. sarongs *van Ommeren, Rueb en co.*
6 kn. bier, uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
10 bn shirtings, *Morgan, Melbourn en co.*
1 kt doeken, 20 corg. do. *Purvis en co.*
12 kn. gedr. katoen, 3 do. gev. do. 3 do. sarongs, *Wilson en co.*
2 pakk. bezems, 4 kn. provisien, 3 vn wijn, 1 do. reusel, 9 zakk. visch, [...] sla olie, 1 do. limonade, 2 vn. porter, 1 kt. flanel, *Gebr. Veit.*
1 kt. borstrokken, 1 do. tjelies; 3 do. manufact, 1 bl. halfbaken, uit en[trep.] *C Bahre en G. Kinder.*
10 vn. bier, 11 keld. genever, 14 kn. wijn, 10 vs. boter, 3 do. haring, [...] cognac, 1 do. dranken, enz *John Pryce en co.*
20 keld. genever, 4 kn. brandy, 15 do. wijn, 5 do. thee, 1 vt. gez. vrucht[en] misoa, *Lie Goanmo.*
5 kn. wijn, 2 vn. do. 5 kn. cognac, *L. Platon en co.*
1 kt. borax, 1 do. blaauw, 50 stell. stoelpannen, 1 kt. speelkaarten, 3[...] sigaren. 5 kn. coralen, 17 do. koopmanschappen, *Tjia Kiokbie.*
7 kn. koopmanschappen, 1 bl. ginghams, 26 pic. ambalo, *Said Achm. Satrie.*
6 keld. genever, 3 kn. azijn, 4 md min. water, 1 kt schilderijen, 2 do. ai[...] 1 do. provisien; 1 do. diversen, 1 do. madera, *Oeij Soejhout.*
4 kn. doeken en zijdenstoffen, *Lim Hoa.*
3 coll. regalen, *Agenten.*
3 kn. schrijfbehoeften, *H. M. van Dorp.*
4 kn. kat. goederen, *Oeij Toseng.*
2 kn. batik goederen, *Sech Awab Bagawie Talip.*
10 kazen, *van der Meulen en co.*

Naar Nederland via Soerabaija en Pasoeroean per Ned. bark *Zeelandia*, gez. Blaakhert, agt. Maclaine, Watson en co.

3 legg. arak, 5 vn. brood, *Aan boord gebleven lading.*
1310 ps. buffelhuiden, 117 pic. rotting, *Agenten.*
500 pic. tin, *N. H. M.*

Naar Nederland via Tjilatjap per Ned schip *Admiraal de Winter*, gez. Janssen, agt. van Ommeren, Rueb en co.

900 pic. tin, 100 do. rotting, *N. H. M.*
15 coll. bouwmaterialen, 4 stav. ijzer, 30/m. steenen, 1 kt geneesmidd[elen] *Gouvernement.*
5 vs. gort, 5 do. zeep, 1 kt. do. 1 do. eau de cologne, 4 vn. vleesch, *Land[berg,] Bezoet de Bie en co.*
12 pic. spijkers, *P. Landberg en Zoon.*
5 kn. bier, *E. Moormann en co.*
160 keld. genever, *J. Cezard en co.*
10 md. min. water, *Gumprich en Strauss.*

Naar Samarang per N. I. stoomb. *Oenarang*, gez. van Hulsteijn, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

15 vn cement, 7 coll. tjintjauw, *Agenten.*
11 kn. shirtings, 9 do. calicots, 2 do. cambrics, 2 do. katoen, 4 do. kain[s] *Moormann en co.*
1 kt. regaal, 40 kn. sakky, *Haager en Schuurman.*
1 kt. modewaren, *B. Kopersmit en co.*
20 oxh. azijn, 100 ks. cognac, 3 oxh. brandy, *Jonker en Zuur.*
5 kn. gedr katoen, 4 vs. ijzerwerk, *C. Bahre en G. Kinder.*
16 kn. calicots, 5 do. zijden goederen, 3 vn. brandy, *Tjia Kiokbie.*
10/m. sigaren, *John Pryce en co.*
1 kt. sarongs, 1 do. kain pandj., *Lim Hoa.*
75 tobb. staal, *Busing, Schröder en co.*
1 kt. kat. goederen, *Lie Pokhaij.*
4 vn. meel, 10 kazen, 1 kt. garen, 10 do. wijn, *van Riet en ter Gouw.*
12 kn chitzen, *Sie Yoetiang.*
2 kn. tjoekins, 2 do. sarongs, 5 do. doeken, 4 do. ongebl katoen, 1 do. g[ing]hams, 5 do. garens, 7 do. chitzen, 80 ps. doerias, 15 kn. rood katoen, [...] *Boen.*
7 kn. chitzen, 3 do. slendangs, 4 do gaas, 4 do. zeildoek, 32 ps everlast[ing] do. batist, 5 kn. wit katoen, 2 do. coralen, 1 do. hoeden, *Tjie Yockie.*
202 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
1 kt. aardewerk, *van der Meulen en co.*
20 bn. drills, 10 kn. wit katoen, 7 do rood do. 21 do. chitzen, 3 do. doe[ken] 3 do. kain pandj, 3 do. slendangs, 5 do. sarongs, *Tan Hoat.*
64 kn. ongebl. katoen, *Yap Ban.*
2 kt. zijdenstoffen, 2 do. chitzen, *Lim Seny.*
15 md. min. water, *J Cezard en co.*
2 kn. sarongs, 2 do. kain pandj, 2 do. kains, *Tjiong Djimseng.*

Naar Cheribon en Pecalongan per N. I. bark *Marzoek*, gez. Said Abd. bin Achm. Alhabassij.

20 vn. koolteer, 30 pic. werk, *Plump en co.*
21 kn. koopmanschappen, *Said Aloewie Atas.*
46 kn. koopmanschappen, *Sech Achm bin Soenkar.*
32 kn. koopmanschappen, *Sech Islam bin Takier.*
4 kn diversen, *B. Kopersmit en co.*
5 kn. provisien, *B van Leeuwen en co.*
4 kn. wit katoen, 2 do. mousselines, *Sech Moh. Basendiet.*
230 coll. ijzerwerk, 1 kt planken, 200 zakken, 500 strooszakken, 2 kn. [...] 2 vn. bier, 8 kn. stroopapier, 1 do. diversen, 1 bank, 1 kt. champ[agne] 1 do. glaswerk, 1 md. uijen, *Haager en Schuurman.*
f 1000 zilv. munt, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom, agt. W. Cores de Vries.

80 kogels, 200 granaten, 72 stav ijzer, 3 bladen do. 180 coll. gouv. goed[eren] 99 do. provisien en dranken, *Gouvernement.*
2 kn. batik goederen, *Said Achm. Satrie.*
30 corg. doeken, *Said Moh. Aydiel.*
1 kt. schilderijen, *Picart.*
f 16,000 zilv. munt, 8 coll. bagage, instrument en gereedschappen, *Macl[aine,] Watson en co.*
2 vn. bier, 2 do. wijn, 2 vs. boter, uit entrep. *Agenten.*
f 200,000 zilv. munt. 9 kn. opium, uit entrep. *Borneo Comp. Limited.*
f 85,000 zilv. munt, *N. H. M.*
f 50,000 zilv. munt, *Sech Abd. bin Salim.*
f 6500 zilv. munt, *Sech Moh. Rafadel.*
f 7500 zilv. munt, *Said Aboebakar Boeften.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 27 tot en met 29 April 1859.

Met de Ned. Ind. Stoomboot Samarang Packet, kapt J. F Scheel, de [...] Kruseman, van Geuns en Z. M. troepen van Samarang via Cheribon.

Met de Ned. Schepen Jedo, kapt W. van der Hoeven, Stad Middelburg, k[apt] D. D. Ouwehand en Noord Brabant, kapt. H. R. Bok, Z. M. troepen van [Bad]djoa.

Met de Ned. Ind. bark Bintang Anam, kapt. D. J. de Geï, de heer S[...] van Samarang.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP. te BATAVIA.